درعلیه غلطه ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունեկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140
» » » վեցամսեայ 70 »
» » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆր.
» » վեցամսեայ 20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական բդրատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Յայտարարութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

«Մագիստրոս» ծածկանունին տակ գրող մեր եկեղեցական աշխատակիցը, որուն գծոյուն շեշտերով մէկ նամակը հրատարակեցինք վերջերս՝ Ամերիկայէ, այս անգամ ալ ղրկած է մեզ յօդուած մը որուն մէջ մանաւորապէս կը ծանրանայ կրօնական կարգ մը բարեփոխումներու պէտքին վրայ, Մայր Աթոռէն սպասելով իր առաջարկին նկատառումը։ Աճուածին քաղուած մը իր խորհրդածութիւններէն.

Ընթերցողներուն կը թողում գատել թէ հետզհետէ որքա՛ն աւելի զգալի կ'ըլլայ այդպիսի կրօնային բարեկարգական ձեռնարկի մը պէտքը. քանի անգամներ ընտանեկան խնդիրները՝ իրենց ամէն ձեւերուն մէջ՝ գրաւած են լրագրաց էջերը, յուզած են մեր միտքերը և վերջնապէս բաղխած են կ'օսական ժողովներու «Մ՚չ կալեմքրի ժայռին». եւ եթէ հարկ ըլլայ այդ խնդիրներուն վրայ նորեր աւելցնել, կարծեմ թէ ամենուս մըտքին մէջ շատ կան պատրաստ. օրինակի համար, նուա՞զ կարեւոր է միթէ կղերականաց նիւթական, մըտաւորական և բարոյական վիճակին շուրջը դառնած խնդիրները, երիտասարդ այրի քահանայից կրկին ամուսնանալու խնդիրը, կուսակրօնութեան հակաբնական և քամբասանքներու տրամադիր վիճակը, ամուսնութեանց պորտ, պսակ կատարելու ժամանակի, և այլն խնդիրները, եկեղեցական արարողութեանց երկար և շատ մը ծէսերու անյարմար և աննպատակ ըլլալը, Ս. Գրոց ընթերցման և պաշտամանց՝ ժողովրդեան դիւրահասկանալի և սիրելի ընծայելը, և այլն։ Ասոնք դեռ այնպիսի խնդիրներ են՝ որոնք գոյութիւն ունեցող ցրիւ այլ գրաւոր և հիմնական կանոններու նիւթակայ ըլլալով՝ ամէն ատեն կրօնական ժողովներու և Առաջնորդներու ո՛չ կ'արծարծին պէտք պատշաճութիւն մինչեւ որ եկեղեցական բարձրագոյն իշխանութիւնը կողմէն հանգոյցը կտրէ իր հեղինակութեամբ. ասոնցմէ դուրս կան նաև այնպիսի խնդիրներ ալ՝ որոնցմով այլեւս ժողովուրդը չի հետաքրքրուիր. կը հետաքրքրուին միայն ծերերը և... կարծ խառնակրօն կղերականներն ու վանականները, օրինակ պահքի խնդիրը՝ ինչո՞ւ համար մէկ անգամէն չ'ըջըգրտուին և ժամանակին ոգւոյն չը յարմարցուին, քանի որ միշտ յարմարցուած են։

Խորին ակնածութեամբ և յարգանօք ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետին ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ այս խնդրին վրայ, քաջ ճանչնալով Ն. Ս. Օծութեան լուսամիտ կարծիքները՝ եկեղեցւոյ օգտին տեսակէտով. բաւական է ինչքան Մշեցի եւ Խարբերդցի լքեալ և մշուառ կիներ՝ կրօնական ժողովներու և մէկ քանի հայր սուրբերու չըմեղանքէն ակնկալեն իրենց ամուսնական երջանկութեան վերահաստատութիւնը. եկեղեցական հաստատուն կանոններ պէտք են ամենուս. ամենքս ալ մէկ մէկ հատ աչքի առջեւ ունենալու ենք՝ Ս. Գրքիս հետ նաեւ Հայ. Եկեղեցւոյ «Կանոնագիրք» մը՝ իրաւաբանական կարգով շինուած, դասաւորուած և տպագրուած, որպէս զի մենք մեզէ իսկ ճանչնանք մեր Եկեղեցին և իր կանոնները. առով աւելի պէտք սիրենք և պաշտենք մեր այդ աստուածային տունը և առով պէտք կրնանք պարծիլ օտարաց առջեւ միշտ, զի վստահ եմ թէ այնքան թոյլատու է այն, որ կրնայ յարմարիլ ամէնէն քաղաքակիրթ ժամանակի և տեղի. շատ մը եկեղեցիներու նախանձը ըլլալով իր վրայ. այդպէսով կըրնանք պրծիլ նաև այն ամէն պատճառանքը, որով մեր ազգակիցներէն շատերը, «գիրքունքին և հիմնական սըղթերը» ... ուղղութեան անգիտանալով լոկ արտաքին երեւոյթէն, կամաւ կամ ակամայ գայթակղած կամ անտարբեր եղած են և կամ օտար աղբիւրներէ իրենց հոգեկան պապակը կը ջանան անցնել։

Այսու ամենայնիւ, պատճառ չը կայ որ Մուշի և Խարբերդի կիները քանի մը տարի ալ սպասեն և մաշին իրենց ամուսինները գտնելու երջանկութեան կարօտով. իրենց համար գրաւոր կանոնը շատ որոշ է արդէն։

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻ ԾԱԳՈՒՄԸ

Սխալներ կան զորս դարերը իրարու կը փոխանցեն յաջորդաբար. Թիւր ըմբռնումներ՝ որոնք տարամէտ ընթացքով մը դէպ ի ճշմարտութիւն ձգտիլ ճգնելով, երկար ատեն օրրած են մարդկային միտքը կրօնական, գրական ու գիտական բազմաթիւ ոլորտներու մէջ։ Ժամանակի երկար շրջաններ, յաճախ կեանքի գնով վճարուած զոհողութիւններ հարկ եղած են՝ միտքը այդ շեղումէն կասեցնելու և ճշմարտութեան մէջ նետելու. Մտաւորական բարեշրջումի օրէնքը դարերու բարդ բարդ շրջաններուն մէջէն անյեղլի կը մնայ կրկնակ պայքարներով՝ իմացական և նիւթական աշխարհին մէջ։ Կոզմէոսի դրութիւնը Թզուկ մտքի արտադրութիւն մը կը թուէր անշուշտ Կալիլէոսի մտածութեան առջեւ. Կեսար կամ իր գործակից Սոսիգինէս գիտուն չէին կրնար մըտածել թէ գրեթէ տասնըհինգ դար վերջը իրենց հաստատած ժամանակագրական դրութիւնը գէթ մասամբ իր վարկը պիտի կորսնցնէր յաջս Գրիգոր ԺԳ. պապին. Նմանապէս այս վերջինն ալ չէր կարծեր որ իրմէ քառորդ դար վերջը հռչակաւոր աստղաբաշխ Քէպլէր պիտի ապացուցանէր թէ առ հասարակ գործածուած Քրիստոնէական Թուականը կամ Քրիստոսի ծննդեան տարեթիւը սխալ հիմի մը վրայ հաստատուած և իբր 5 տարի պակաս հաշուուած է։ Նոյն իսկ այսօր մեծ շատերուն համար անհաւատալի պատմական խնդիր մըն է թէ Քրիստոսի ծնունդէն ի վեր 1900 տարի անցած է և Թերեւս ընթերցողներուն Կաղանդի անախորժ անակնկալ մը ըրած պիտի ըլլամ(*) երբ հետզհետէ զանազան ապացոյցներով եզրակացնեմ թէ քսաներորդ դարը որուն մուտքը վաղը հանդիսապէս կ'ողջունենք, գրեթէ 5 տարիներէ ի վեր սկսած է արդէն, և ժամանակագրական պատրանք մըն է միայն որ կը կրենք։

Թէ ի՛նչ հիմի վրայ գիտնականները կրցած են ի յայտ բերել այդ ժամանակագրական սխալը, պիտի ցուցնեմ ստորեւ. Բայց կարեւոր է անցողակի յայտնել թէ քրիստոնէական Թուականի դրութիւնը այսինքն տարիները Քրիստոսի ծընունդէն հաշուելու եղանակը հաստատուեցաւ Զ. դարուն առաջին քառորդին (526ին ատենները) կրտսերն Դիոնեսիոսի (+556) ձեռքով, որ Սկիւթացի էր և Հռոմի մէջ վանքի մը աբբան. Սակայն ճարտարագոյն ժամանակագիրներ հիմ նուելով արտաքին պատմագիրներու՝ ի մէջ այլոց՝ Յովսեպոսի և Դիոն Կասիոսի անվիճելի վկայութեանց և աստղաբաշխական ճշգրիտ զննութեանց վրայ, Դիոնեսիոսեան այդ հաշիւը գրեթէ 5 տարի պակաս կամ ուշ հաշուուած կը գտնեն։

Մինչեւ Ժէ. դարու սկիզբները քրիստոնէական Թուականին սխալը չէր հաստատուած. սակայն նոյն դարուն առաջին տարիներուն Գերմանիոյ աստուածաբաններուն մէջ յուզուեցաւ ջերմ վիճաբանութիւն մը Քրիստոսի ծննդեան Թուականին վրայ. Նոյ ժամանակները աստղաբաշխական նորօրինակ երեւոյթ մը և Քէպլէրի գիտական խուզարկութիւնները այդ երեւոյթին վրայ, հաստատեցին թէ Քրիստոս չէր կրնար Հռոմի 754 Թուականին (Դիոնեսիոսի հաշուով) ծնած ըլլալ. Քէպլէրէն վերջ գիտնականներ հետըզհետէ ուրիշ փաստերով ու ապացուցներով նոյն արդիւնքին հասած են, և այսօր քրիստոնէական Թուականին սխալը ընդհանրապէս լուծուած խնդիրներէն է։

Գլխաւորաբար երկու պատմական իրողութեանց զննութեամբ պիտի կրնանք Դիոնեսիոսեան սխալ հաշիւը ուղղել. Այդ իրողութիւններն են 1. Հերովդէսի մահը. 2. Յիսուսի մկրտութիւնը։

1. Հերովդէսի մահը. — Գիտնականները իրենց սրբագրողական հաշուին խարիսխ ընդունած են Հռոմ քաղաքին հիմնարկութեան Թուականը, որ հիւպատոսներու ցուցակներուն կարգովը ճշդուած և կարգադրուած է։ Թէեւ այդ Թուականին ալ սկզբնական տարիները կ'ենթադրեն դժուարութիւններ ունին, սակայն Քրիստոսի Թուականին տարեհաշիւը իբր ստոյգ ընդունուած է։ Հռոմի 709 Թուականը կը համարուի իբր սկիզբ Յուլեան Նորոգեալ Տոմարին (այսինքն սովորական 45 Թուականին Ն. Ք.) և 711 Թուականը սկզբնաւորութիւն Հզօրաւիանոսի. 724ը Ակտիումի պատերազմը և Հոկտաւիանոսի (Օգոստոսի) կայսրութեան առաջին տարին. Այս դէպքերուն մէջ կ'իյնայ Հերովդէսի Թագաւորութիւնը որ մեծ առնչութիւն ունի քրիստոնէական Թուականի սկզբնաւորութեան հետ. Հերովդէսի Թագաւորութեան սկզբնաւորութիւնը կը համարուի 717 Թուականը. Խնդիր է գիտնալ թէ Հռոմի ո՞ր Թուականին դրուեցաւ Քրիստոսի ծնունդը կամ քրիստոնէական Թուականի սկիզբը. լաւագոյն հաշուողներ կը գտնեն թէ Դիոնեսիոս 754 Թուականին դրաւ զայն, բայց 754ը անկարելի է իբր Քրիստոսի ծննդեան Թուական համարել, վասն զի գիտենք որ Քրիստոսի ծնունդը կանխեց Հերովդէսի մահը առնուազն մէկ տարիով չափ, նկատի առնելով «յերկեմենից և ի խոնարհ»ները, և իբր ստոյգ ընդունուած է թէ Հերովդէս մեռած է 750 Թուին։

Թէ Հերովդէսի մահը հանդիպած է Հռոմի 750 Թուականին, այս բանին կը վկայեն ոչ միայն իր և իր որդիներուն Թագաւորութեանց տեւողութիւնը, այլ նաեւ նոյն տարին տեղի ունեցած լուսնի խաւարման հաշիւը։

Փիլիպպոս, Անտիպաս և Տրաքոնացւոց չորրորդապետը, մեռաւ Հռոմի 786 Թուականին, երեսունըեօթը տարի Թագաւորելէ վերջ. ուրեմն իր իշխանութեան սկիզբն է 750—751։

Աստղաբաշխական ճշգրիտ հաշիւներ կ'երաշխաւորեն այս պատմական ծանօթութեանց ստուգութիւնը և կը յանգին նոյն եզրակացութեան թէ Հերովդէս մեռաւ 750 Թուականին։

Քանի որ Հերովդէս 750ին մեռած է, Յիսուս ծնած պէտք է ըլլայ շուրջ 749 Թուականին։

2. Յիսուսի մկրտութիւնը —Եթէ մկրտութեան Թուականը միայն սահմանել ուզէինք, կրնայինք ըսել թէ Յիսուս ծընած ըլլալով շուրջ 749 Թուականին և գրեթէ երեսնամեայ մկրտուած ըլլալով՝ այդ դէպքին Թուականը կ'ըլլայ 779. Բայց կ'ուզենք տարբեր շաւղով մը նոյն եզրակացութեան յանգիլ, Յիսուսի մկրտութեան դէպքին ճշգրիտ տարեթիւին որոշումն ալ իբր փաստ ծառայեցնելով մեր վերը իբր ծննդեան Թուական համարած 749 Թուականին։

Ըստ Յովհաննէս Աւետարանչի, երբ Յիսուս մկրտութենէն վերջ առաջին Զատիկը տօնեց Երուսաղէմ, հոն այլաբանօրէն ըսաւ Հրէաներուն թէ «Քակեցէք զտաճարդ զայդ և զերիս աւուրս շինեցից զդա». Հրէաները դժգոհ քրթմնջիւնով մը կը մոլտան. «Զքառասուն և զվեց ամ շինեցաւ տաճարս այս, և դու զերիս աւուրս կանգնես զդա» (Յովհ. Բ. 19, 20)։ Դիտողութեան արժանի կէտ մըն է այն քառասուն եւ վեց տարին որ զմեզ պիտի տանի նոյն եզրակացութեան։ Արդ, ըստ Յովսեպոսի՝ Հերովդէս երկրորդ տաճարի նորոգութիւնը սկսաւ իր Թագաւորութեան տասնըեօթներորդ տարին, այն է 734ին. եթէ այս վերջին Թուականին վրայ բարդենք 46ը, այն ատեն պիտի ունենանք (734+46)=780 Թուականը յորում Հրէաները այդ պատասխանը տուին Յիսուսի. Երբ այսպէս 779—780 Թուականը կը տրուի իբր մկրտութեան Թուական և Ղուկաս Աւետարանիչէ ալ կը տեղեկանանք որ Յիսուս մկրտեցաւ երեսնամեայ, ուրեմն ծննդեան Թուականը հաւանականագոյն հաշուով կ'ըլլայ 749—750, զոր Հերովդէսի մահուան Թուականին քննութեամբ ձեռք բերինք։

Պատմական անհերքելի վկայութեանց ուսումնասիրութեամբ, և մանաւանդ, եթէ Քէպլէր չէ սխալած իր քննութեանց ու տեսութեան մէջ, աստղաբաշխական խուզարկութիւններով կը հաստատուի ուրեմն թէ կրտսերն Դիոնեսիոս սխալած էր իր ժամանակագրական հաշուին մէջ և Քրիստոսի ծննդեան Թուականը համարելու է ոչ թէ Հռոմի 754, այլ հաւանականաբար 748-749 Թուականը։ Այս սխալը թէեւ երեք դարերէ ի վեր ծանօթ, սակայն միշտ անուղղելի մնացած է պաշտօնապէս, այն ծայրայեղ շփոթութեանց պատճառով զորս պիտի ձգէր ժամանակագրութեան մէջ զայն ուղղելու ձեռնարկը։ Ուստի պատմագիրներէն ընդունուած և ժամանակին կողմէ նուիրագործուած սովորութիւն է ըսել 16 տարի նախ քան զՔրիստոս, փոխանակ ըսելու նախ քան զքրիստոնէական Թուական, վասն զի իրօք այդ տարին 11 տարի միայն կանուխ է Յիսուսի ծնունդէն։ Նոյնպէս կ'ըսենք 1900 յետ Քրիստոսի, փոխանակ ըսելու յետ քրիստոնէական Թըուականի, վասն զի այդ տարին արդարեւ 1905 տարին է յետ Քրիստոսի։

Մեր յուզած և պարզած խնդիրը մեզի համար արդարեւ լոկ գիտական շահեկանութեան սահմանին մէջ կը մնայ, քանի որ արեւելեան եկեղեցիները կամ քրիստոնեայ հասարակութիւնը նոյն իսկ չեն ընդունած Գրիգորեան Նորոգեալ տոմարին բարեփոխումը. Թէեւ լոկ գիտական, սակայն սխալը կը մնայ միշտ և զայն ուղղող նոր Գրիգոր Պապ մը ծնելու փառքը պիտի մնայ Թերեւս քսաներորդ դարուն։

Մանիսա Գ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

(*) Ծ. Խ.—Այս «անակնկալ»ը— եթէ երբեք անակնկալ մըն է — ըրաւ արդէն երէկ Ալեմդարն։

ԲԱՂԷՇԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՆ ՈՒ ՎԱՆՔԵՐԸ

Բաղէշ ունի չորս եկեղեցի, Ս. Գէորգ, Ս. Սարգիս, Հինգ Խորան, Կարմիրակ-Մայր եկեղեցի, որուն շրջանակին մէջ կը գտնուի Առաջնորդարանը։ Վանքերն ալ թուով չորս են. Խնդրակատար, Աւեթի, Գոմաց և Ամրդոլոյ (Ս. Յովհաննէս) վանքերը։

Եկեղեցիներէն իւրաքանչիւրը իր ծոցը ունի մէյ մէկ նախակրթարան, որոնց մասին յառաջիկային գրել կը խոստանամ։ Վանքերը կը գտնուին քաղաքին չորս կողմերը, կէս ժամ հեռաւորութեամբ։

Խնդրակատարի Ս. Աստուածածին վանքը, քաղաքին Հիւս. Արեւմտ. կողմը կը գտնուի։ Հոյակապ՝ հիմնուած 1725 ին եւ նորոգուած 1870ին։ Ունի նորաշէն բազմաթիւ սենեակներ, որոնց մէկ քանին որբանոյին յատկացուած են։ Շինութեանց մէկ մասը եռայարկ է. Ունի գմբէթաւոր, փոքրիկ, բայց շքեղ ըլլալու աստիճան գեղեցիկ մատուռ մը, Աստուածածնայ անուան նուիրուած ուր երբեմն հոծ բազմութեամբ ուխտաւորներ կու գան ուխտ ընելու. Խնդրակատար Տիրամօր։ Այս ուխտագնացութիւնները տեղի կ'ունենան գարնան զուարթագեղ ամիսները։

Վանքը ունի բաւական ընդարձակ վարելահողեր ու կալուածներ որոնք կը շահագործուին կանոնաւոր ու գործօն հոգաբարձութեան մը ձեռամբ։

Քաղաքին Արեւ. Հիւս. կողմը կը գտնուի Աւեթի Ս. Աստուածածնայ կիսաւեր վանքը, ժամանակակից Թուականներէ կը հասկցուի որ աւելի քան 250 տարուան շէնք մըն է։

Տեղը զուարճալի ու օդասուն է։ Առջեւէն կ'անցնի գետակ մը որ գարնան կը յորդի ու կ'ոռոգէ շուրջը գտնուող սակաւարտօրէից մեծագոյն մասը։ Ունի գրեթէ առաջիններն հաւասար անդաստաններ՝ որոնց կէսը, եթէ չեմ սխալիր, անմշակ կը մնայ. Նիւթական միջոցներու չգոյութեան պատճառաւ. վանքը յանձնուած է աշխարհական գիւղացիի մը և քանի մը մշակ ու տնտեսներու, որոնք ընտրուած են մէկերկու Թաղականներէ (1)։

Ունի փոքր, սիրուն ու քարաշէն մատուռ մը, հաստատուն ու ամուր, բայց անզարդ ու անմաքուր. Ասոր առընթեր կայ մատուռիկ մը, զոր Հայերը Ասորիներուն նուիրած են. Վանքի շրջանակէն դուրս քիչ մը հեռուն կը գտնուին Թադէոս և Բարթուղիմէոսի քարաշէն երկու ակերը, որոնք ախտավարակ անձանց այցելատեղին են։

Ասոնց քով կայ բաւական ընդարձակ ու խիտ ծառաստան մը, որ վանքին կը պատկանի։

Գոմաց Ս. Աստուածածին, քաղաքին հարաւ. արեւմտ. կողմը, բաւական գեղեցիկ վանք մըն է, հիմնուած երկու հարիւր տարիէ ի վեր։ Գմբեթաւոր, սիրուն եկեղեցի մը ունի։ Նորաշէն քանի մը սենեակներ վանքին մնացած մասերուն լքուն ու աւերուն վիճակին դառնութիւնը կը մեղմացնեն։ Կայ անուանական դպրոց մը, որ կը մատակարարուի Մ. Ղարլամճեան աղա Շօղիկեանի ծախքով որ վանքին ալ մատակարարն է, և իր անձնական քսակէն վանքին մէջ նշանակելի շինութիւններ ալ ըրած է։ Ինք արդէն բարեսիրտ անձնաւորութիւն մը ըլլալով, Որբանոցին մէջ իր որդեգիր սանը ունի։

Գոմս ամէն վանքերու պէս ունի վարելահողեր, խաղողենիներ, և այլն։

Ամրդոլոյ Ս. Յովհաննու վանքը քաղաքիս հարաւային կողմը կը գտնուի. ունի վարելահողեր ու խանութներ որոնցմով կարելի է վանքը կանոնաւորապէս հոգալ զատ, դպրոց մըն ալ պահել եթէ հասոյթները օրինաւորապէս մատակարարուին։ Այս վանքը շատ հին չէ, նախապէս այս է եղեր քաղաքին մայր-եկեղեցին. հոս կայ եղեր դպրոց մը ուրկէ քանի մը նշանաւոր վարդապետներ ելեր են։(2)

Դեռ քանի մը տարի առաջ Միացեալ Ընկ. ը հոս դպրոց մը ունէր որ հազիւ երկու երեք տարի գոյութիւն ունեցաւ. Սակայն այժմ քահանայ մը իսկ չկայ։ Այս շէնքը 300 տարուան հնութիւն մըն է։

Ընդհանուր առմամբ խօսելով, բաց ի Խնդրակատարէ, Մնացեալները աննախանձելի ու անկիրպարան վիճակ մը ունին։

Բաղէշի այս չորս վանքերուն տրամադրելի հասոյթները ինչո՞ւ չմիացուին՝ կըրթական ու որբախնամ գործի մը յատկացնելու համար.

Վստահութեամբ կ'ըսեմ որ շատ մեծ օգուտ կրնայ ունենալ վանական միացման գործը, և կրնայ որբանոցի պատսպարեալներու Թիւը 50ի հասցնել և Թերեւս աւելի, ու միանգամայն վանքերն ալ շէն ու բարգաւաճ վիճակ մը կրնան վերստանալ։

Ս. Պատրիարք Հայրը երկու տարիէ ի վեր կը յանձնարարէ տեղւոյս Առաջն. Տեղապահին՝ ի կատար ածել այս միացման գործը. սակայն տակաւին անգործադրելի կը մնայ այս հրահանգը։ Առաջնորդ Տ. Եզրաս վարդապետ — Նորընտիր վանահայրը Բաղէշի չորս վանքերուն— կը յուսացուի որ գոնէ ինքը կարողանայ այս գործը ի գլուխ հանել։

Բաղէշ Ն.

(1) Որովհետեւ իւրաքանչիւր վանք եկեղեցւոյ մը Թեմը կրնայ համարուիլ, ուստի այդ եկեղեցւոյ Թաղականը կըրնայ խառնուիլ իր Թեմ եղող վանքին գործերուն. այս կերպով կարող է վարել զայն իր քմաց համեմատ։

(2) Ըստ Առաքել պատմագրի, Բարսեղ անուն վարդապետը վանքին վանահայր ըլլալով կը քակէ ու կը նորոգէ վանքը գրեթէ հիմնովին. ասոր օրով է որ կարգ մը նշանաւոր վարդապետներ ելած են։

ԲԱՄԲԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ 1899ԻՆ

ՄԱՆՉԷՍԹՐ, 4 Յուն. 1900

Շատ մը տեսակէտներով 1899 տարին նշանաւոր եղաւ բամպակեղէն ապրանքներու համար. 1898ի աշնան մէջ երեւան եկած գործունէութիւնը շատ աւելի սուր շեշտ մը առաւ ներկայ տարւոյն մէջ։ Շատեր կարծեցին թէ բամպակին գինը պիտի իյնայ, մինչդեռ ձգտումը դէպ ի վեր եղաւ։ Գիներու բարձրացումը վնասներ պատճառեց շատերուն, անոնց՝ որ նախամեծար համարած էին սպասել իրենց հրամանները տեղաւորելու համար, և անոնց՝ որ աճապարած էին ձեռքէ հանել իրենց ապրանքները։ Ներքին սպառման գործունէութիւնն ալ համապատասխան եղաւ արտաքին առեւտուրին յաջողութեան և բամպակեղէն ծրարապրանքներու արտածումը անօրինակ քանակի մը հասաւ։ Հնդկաստան ղըրկուած ապրանքներու Թիւը նշանակելի էր այս տարի բաղդատմամբ 1898ին, հակառակ տիրող ժանտախտին և շատ մը կարեւոր կեդրոններու մէջ հունձքերու փճացած ըլլալուն։

Հաստատ փոխանակագրի գին մը և բաղդատաբար աժան դրամ՝ նպաստաւոր ազդեցութիւն մը ունեցան հնդկական առեւտուրին վրայ, ամբողջ տարւոյն տեւողութեանը մէջ։ Չինական փոխանակագրին գինը, որ տակաւին կախեալ է արծաթի գինէն, չունեցաւ ծայրայեղ փոփոխականութիւն մը՝ որ աննպաստ ըլլար։ Գործառնութիւնները Չինու հետ լաւ զարգացում մը ունեցան հակառակ հոն դրամին սուղ ըլլալուն, որ երբեմն կ'ազդէ առեւտուրին վրայ։ Ճարոնի համար բացուած ապրանքներու քանակին վրայ անկում մը տեղի ունեցաւ, սակայն վերջերս վերկենդանացում մը նշմարուեցաւ, և մետաքսի ուրիշ կարգ մը ապրանքներու բարձրացումը ու Ճարոնի արտածումը կը կազմեն, իրաւունք կու տայ յուսալու թէ լաւագոյն գործեր տեղի պիտի ունենան յիշեալ հրապարակին հետ։ Հարաւ. ափրիկեան պատերազմը զգալի կերպով նուազեցուց դէպ ի հոն ըլլալիք առաքումներու քանակը և մեծ աւերածներ պատճառեց հոն գտնուող հրապարակներու գործերուն։ Ածուխի և կարգ մը անհրաժեշտ պէտքերու սղութիւնը, ինչպէս նաև Կանաչ Ակումբի տոկոսի սակին 6ը բարձրանալը, բարձրացուց թէ՛ մանածներուն և թէ ծրար ապրանքներուն արժէքները։ Տարւոյն առաջին ամիսներուն մէջ Թուրքիոյ վիճակը հիւսածագործութեան ճիւղին մէջ (նուրիա) պատճառ եղաւ բաւական գործարաններու դադարման, բայց խնդիրը անուշ տեղը կապուեցաւ Թոշակներու հարիւրին երկուքուկէս յաւելմամբը, մայիս 3ին։ Նշանակալից պարագայ մըն է նաեւ տպածոյի գործարաններու միութիւնը(*) (combine). քիչ ժամանակէն ուրիշ այդ կարգի միացումներ հաւանական կը նկատուին։

Բամպակեղէն ծրար-ապրանքներու 1899ի տասնըմէկ ամիսներուն արտածման բաղդատական հաշիւր հետեւեալն է. 1899ին անգլ. ոսկի 46,694,397, 1898ին անգլ. ոսկի 43,381,207, 1897ին անգլ. ոսկի 41,893,058, 1896ին անգլ. ոսկի 46 միլիոն 940,120, 1895ին անգլ. ոսկի 42 միլիոն 758,583։

Հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը ցուցնեն թէ ո՛ր երկիրները աւելի և ո՛ր երկիրներ պակաս ապրանք գացած է 1899ի տասնըմէկ ամիսներուն մէջ, բաղդատմամբ 1898ի նոյն ժամանակամիջոցին։

Յաւելում 1899ին	Եարտա
Պօմպայ	90,388,900
Պէնկալ եւ Պուրմա	62,771,300
Չին և Հոնկ Քոնք	62,055,000
Արեւմտեան Հնդկաստան	50,990,300
Միացեալ Նահանգներ	23,094,900
Մարոքքօ	20,174,400
Շիլի	15,589,800
Փիլիպպեան կղզիներ	15,079,200
Վէնէցուէլլա	14,729,900
Եգիպտոս	12,656,100
Կեդրոնական Ամերիկա	12,286,100
Հոլանտ. ստացուած Հնդկաստանի	9,604,400
Ափրիկէի արեւմտեան եզերք	8,595,500
Մատրաս	6,971,900
Փորթուկալ, Ազօրեան կղզիք եւ Մատէրա	5,851,400
Քանատա	5,475,400
Պարսկաստան	5,093,200
Արժանթին	4,825,900
Մէքսիկա	4,663,900
Պէլճիքա	4,478,300
Աւստրալիա	3,628,000
Յունաստան	2,948,100
Ֆրանսա	2,628,200
Զանազանք	29,707,800

Նուազում 1899ին	Եարտա
Պրազիլիա	61,484,900
Թուրքիա	49,662,500
Ռուսիա Միացած	23,111,200
Ճարոն	17,296,700
Գերմանիա	8,707,900
Հարաւային Ափրիկէի անգլիական ստացուածքներ	7,476,300
Զանազանք	9,415,600

Վերոյիշեալ Թուանշանները կը ցուցնեն արտածման կարեւոր յաւելում մը վերջին չորս տարիներուն վրայ։ 1899ի տասներկու ամիսներուն ընդհանուր գումարը 120 միլիոն եարտայի չափ աւելի պիտի ըլլայ, 1890 տարուանէն՝ որուն ամբողջ գումարն էր 5312 միլիոն եարտա։

Այն երկիրներուն մէջ որոնք աւելի ապրանք ստացած են այս վերջին տարին, Հնդկաստան առաջին [illegible]ը կը բռնէ, որուն ընդհանուր յաւելումն է 160,132,100 եարտա, և իրաւի Լանքըշիրի նահանգը շատ բաղդաւոր պիտի ըլլայ եթէ 1900ին ալ այսպէս շարունակէ, զի Հնդկաստան ամբողջ Անգլիոյ արտածման 2/5ը կը ստանայ։ Թուրքիա դարձեալ 77 միլիոն եարտայի նուազ ապրանք ստացած է 1897ին հետ բաղդատմամբ, որուն պատճառը նկատուած է բերքերուն գէշ ըլլալը։

Եգիպտական բամպակէ շինուած կըտաւներու մեծ խնդրանք կար վերջացող տարւոյն մէջ և գիները բաւական բարձրացան։ Թէպէտեւ մէկ քանի գործարաններ տրամադրութիւն կը ցուցնեն հրամաններ ստանալու, սակայն ընդհանուր առմամբ հրամաններու բոլոր տետրակները լեցուած են, և մէկ քանի կտաւագործներ ծայրայեղ քանակութեամբ հրամաններ ունին ի ձեռին շատ ուշ յանձնելու պայմանաւ։

Վերջին 11 ամիսներուն բամպակ մանածի արտածման քանակը եղած էր 7,409,461 անգլ. ոսկի. 1898ի նոյն ժամանակամիջոցին եղած էր 8,192,061 անգլ. ոսկի, 1897ին 9,052,067 անգլ. ոսկի և 1896ին 9,229,958 անգլ. ոսկի. Թուրքիա վերջին 11 ամիսներուն 5,907,900 լիպրա պակաս բամպակ-մանած ստացած է, բաղդատմամբ 1898ին։

Եթէ մանածագործերուն վիճակը կախեալ ըլլար միմիայն արտածման քանակէն, վերջացող տարւոյն մէջ շատ նախանձելի չպիտի ըլլար ան. արտածման նուազումին չափով ներքին խնդրանքի առաւելութիւն կար, և այդ պատճառաւ անոնք կրցան գիները բարձր բռնելով շահիլ։

(*) Որու մասին խօսած ենք նախորդ յօդուածով։

Թէպէտեւ Ամերիկայի 1898-9ի հունձքը հասաւ 11,235,383 հակի քանակին՝ որ կանխաւ նախատեսուած չէր, սակայն բամպակի գինը նախորդ 12 ամիսներէն այսինքն 1897-98էն բարձր եղաւ։ Այս վիճակը առաջ եկաւ ընդհանուր առեւտուրի առատութենէն, սակայն անշուշտ շահադիտութիւնն ալ իր ազդեցութիւնը ունեցած է գիներու բարձրացման ի նպաստ։ Ամերիկեան բամպակին գինը անցեալ յունուարին 3 3/32էր, և այդ գինը նուազագոյնը եղաւ ամբողջ տարւոյն մէջ։ Տարւոյն առաջին 6 ամիսներուն մէջ մանածագործները պատօրէն կը ծախէին իրենց ապրանքները և կրնային ազատօրէն բամպակ հայթայթել իրենց պէտքերուն, ըստ որում այն ատենուան գիները բարձր չէին նկատուեր։ Օգոստոսի վերջերը լուր տարածուեցաւ թէ հունձքը շատ գէշ եղած է, և այն ատեն սկսան շահադիտական գնումները։ Հոկտ. 10ին Հանրի Նիյլ ծանոյց թէ հունձքին քանակն է առնուազն 11,000,000 հակ, և սակայն անկէ վերջ ըսուեցաւ թէ 9,250,000 և նոյն իսկ 8,750,000 հակէ աւելի եղած չէ։ Ամերիկայէ բերցուած նոր հունձքին ապրանքի քանակին նուազութիւնը չի հաստատեր Հանրի Նիյլի յայտարարութիւնը, և սակայն միւս կողմէ սա՛ ալ կ'ըսուի թէ շահադէտներու ձեռքը բաւական ապրանք կայ դիզուած Նիւ Եորքի մէջ։ Եգիպտական բամպակին հունձքը 6,500,000 քանթար եղած է, որ առատ քանակութիւն մըն է, սակայն լաւագոյն մանածներու աշխոյժ խնդրանքը կարող ըրաւ շահադէտները գիները վեր հանելու. անշուշտ նաեւ անոնք ազդուած ալ են սա լուրէն թէ այս տարի Նեղոսի ջուրերուն ցած ըլլալէն յառաջիկայ հունձքը նուազ պիտի ըլլայ։ Դժբաղդաբար շատ ճիշդ է թէ թէ շահադէտներն են որ կը կառավարեն հրապարակը իրենց ուզածին պէս, և ա՛յն մանածագործները որոնք առաջուց իրենց պէտքերը լիուլի հոգացած չեն, ստիպուած են վճարել ահագին գիներ՝ և աւելցնել մանածներուն և կըտաւներուն վրայ։

Ո եւ է որոշ կարծիք մը չկայ բամպակի և կտաւներու գիներուն ապագայ վիճակին վրայ։ Ներկան, ինչպէս որ է ներկայացուցինք. հետաքրքրուող ընթերցողներուն կը մնայ, իրենց փորձառութեան չափով հետեւութիւններ հանել ապագային համար։

Ա. Գ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԹՈՒԿԵԼԱՅԻ ՎՐԱՅ

Լոնտոնէն կը գրեն Լա Բաթրիի յունուար 6 թուականով.

«Երէկ ամբողջ օրը զրոյց կը շրջէր թէ Թուկէլայի եզերքը ճակատամարտը սկսած է, սակայն մինչեւ հիմա այդ լուրը ըստուգուած չէ։ Պէտք չէ մոռնալ նաև թէ այդ կողմէն եկած հեռագիրները ամենախիստ գրաքննութեան կ'ենթարկուին։ Կ'երեւայ թէ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը ձեռքէն եկածը կ'ընէ, որպէս զի Սըր Ռէտվէրս Պուլլըրի շարժումներուն նկատմամբ ո և է տեղեկութիւն չառնէ Ժուպէր զօրավարը. բայց Պոէրները այնչափ աղէկ լուր կ'առնեն որ բան մը իմանալու համար անգլիական հեռագիրներուն պէտք չունին։ Գիտցուածը սա է միայն թէ Անգլիոյ բանակին թնդանօթներուն մեծ մասը յունուար 4ին ու 5ին ռմբակոծած է թշնամիին դիրքերը, բայց Պոէրները, ինչպէս ըրած էին Մակէրսֆոնթէյնի ու Քոլէնզոյի մէջ, չեն պատասխաներ, որպէս զի յարձակման ատեն և պէտք եղած միջոցին միայն իրենց թնդանօթները երեւան հանեն։ Սըր Ռէտվէրս Պուլլըր ամէն օր մասնակի հետազօտութիւններ կատարել կու տայ։ Երէկ Տընտոնալտ զօրավարը գրեթէ իր բոլոր հեծելազօրքերով Սբրինկֆիլտի կողմը գնաց։ Թեթեւ հրացանաձգութիւն մը կատարուեցաւ. Աւելի դիւրը քանի մը հարիւր Պոէրներ որոնք այդ կողմերը կը գործէին, յարձակեցան անգլիացի թեթեւ հեծելազօրքերու վրայ, որոնք ճամբայ առ օք փախան։ Նոյն օրուան իրիկունը միեւնոյն կէտին վրայ Պոէրները յանկարծակիի բերին անգլիացի հեծելազօրքերու երեք ջոկատ, որոնք պարտաւորուեցան ետ քաշուիլ։ Ատոնց երկու ջոկատը քիչ մնաց որ գերի բռնուէին, վասն զի Պոէրները զանոնք հալածեցին մինչեւ անգլիական բանակեղին մօտ։ Այդ երկու ջոկատները փախած ատեննին մաղ մնաց որ ծուղակի մը մէջ իյնային։ Երրորդ ջոկատն ալ ստիպուեցաւ ահագին շրջան մը կատարել, վերջապէս հեծեալները թողուցին իրենց ձիերը ու զէնքերը և կողմնակի արահետէ մը բանակեղը վերադարձան։ Սըր Ռէտվէրս Պուլլըր հիմա ստացած է իր սպասած բոլոր օգնութիւնները, սակայն հետեւակներու մասին ունեցած առաւելութիւնը նախակշռուած է Պոէրներուն վերջին անգամ ձեռք առած միջոցներով որոնցմով չափէն աւելի զօրացուցած են իրենց ամրոցները։ Պոէրները նաեւ Թուկէլայի հարաւային կողմը իրենց դիրքերը ընդարձակած են, այնպէս որ Անգլիացիները պարտաւոր են կարգ մը նախնական խիստ արիւնալի կռիւներ ընել, գետակին անցքը փորձելէ և ձախ եզերքին վրայ յարձակելէ առաջ։

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Թայմզ սա հարցումը կ'ընէ թէ Բարեկեաց Գիւղէր ղրկուած զինուորներուն քանակութիւնը թէեւ շատ է, որակն ալ բաւական կրնա՞յ համարուիլ։ Թայմզ այդ առթիւ սպայէ մը կը պատմէ Սաութէմփթընի մէջ պատահածները երկու վաշտերու չոգենաւ նստած ատենը,

«Ժամ 2էն 4, ժողովուրդին բազմութիւնը այնչափ շատ էր որ զինուորները չէին կրնար քարափ երթալով չոգենաւ նստիլ։ Հարկ եղաւ բազմութեան մէջէն ճամբայ բանալ։ Զինուորներուն ընթացքը ողբալի էր։ Սպաներն իսկ կը խոստովանէին թէ այդ տեսակ բան մը բնաւ չէն տեսած։ Գինով զինուորներ չոգենաւէն դուրս կը նետուէին, իրենց ընտանիքներէն կրկին անգամ հրաժեշտ առնելու համար, և յետոյ չէին ուզեր չոգենաւ վերադառնալ։ Նաւին բանտերը շուտով լեցուեցան։ Ոստիկանները որոնք բռնի չոգենաւ կը տանէին փախչող զինուորները, շատերուն հետ գիրկընդխառն կռուեցան։ Վեց ոստիկան հազիւ կրնային մէկ զինուոր զսպել։ Նոյն տեսարանը կըրկնուեցաւ նաեւ չոգենաւին մէջ ուր բնաւ կարգապահութիւն չկար։»

—Դեր-գնդապետ Սըր Հօուարտ Վինսընթ անցեալ շաբաթ Սաութէմփթընէն ճամբայ ելեր է դէպ ի հարաւային Ափրիկէ։ Այդ սպան թէեւ նախապէս հրամանատար կարգուած էր կամաւորներուն, սակայն առողջական վիճակը չներելուն համար այդ պաշտօնը ուրիշին յանձնուեցաւ։ Սըր Հ. Վինսընթ, սակայն, փափաքեցաւ հարաւային Ափրիկէ երթալ, աւելի մօտէն հետեւելու պատերազմին։

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Լոնտոնի Լորտ Քաղաքապետին բացած հանգանակութեան գումարը, հարաւային Ափրիկէի պատերազմին զոհերուն համար, հասաւ հինգ հարիւր հազար անգլիական ոսկիի։

ԱՐՏԱՔՍՈՒԹԱԾ ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐ

Բրէթորիայէն ու Յոհաննէսպուրկէն քանի մը Անգլիացիներ վտարուեր են՝ իրենց բնակութեան իրաւունքը չարաչար գործածած ըլլալնուն համար։

ԱՆԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Օռանժի լրագիրները կ'ըսեն թէ Լէտիսմիթի անգլիական բանակեղին մէջ կատարեալ անկարգութիւն կը տիրէ։ Հուայթ զօրավարը ստիպուեր է հրացանի բռնել տալ քառասուն զինուորներ որոնք իրենց սպաներուն հրամանին կ'անսաստէին։

ՀՈՒՆՁՔԵՐԸ

Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Թրանսվալի այս տարուան հունձքը շատ լաւ է։ Պոէրուհիները կ'աշխատին դաշտերուն մէջ։

ՔՐՈՒՓԻ ԶԻՆԱԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

Էսսէնէն կը հեռագրեն թէ պաշտօնապէս կը հերքուի այն լուրը որուն համաձայն Քրուփ զինագործարանը ռազմական իրեղէններ յանձնած ըլլայ Անգլիոյ։ Հեռագիրը կը յարէ թէ հարաւային Ափրիկէի պատերազմին անհրաժեշտ զէնքերը ու ռազմամթերքները կը մատակարարեն Անգլիոյ հանրային ու անհատական զինագործարանները։ Երկար ատենէ ի վեր բրիտանական կառավարութիւնը ո և է յանձնարարութիւն չէ ըրած Քրուփի զինագործարանին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ

Տէյպաին Լոնտոնի թղթակիցէն.

«Պ. Սիտնէյ Լօու, որ ամիս մը առաջ արդէն գրած էր, այսօր ալ պարբերական հանդէսի մը մէջ, Սըր Ճորճ Քըլէրք գնդապետին նման, իր ծրագիրը կը պարզէ պահանջելով որ Անգլիա ընդունի զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւնը։ Պ. Սիտնէյ Լօու թէեւ զինուորական չէ, սակայն Քլէրք գնդապետին հետ գրեթէ միեւնոյն եզրակացութեանը կը յանգի։ Բնականաբար Պ. Սիտնէյ Լօու աւելի քաղաքական նկատումներով կը զբաղի. կը խօսի այն եղանակին վրայ որով Անգլիա ձեռնարկեց պատերազմին և կը խոստովանի թէ, — ինչ որ բոլոր օտարազգի քննադատներն ալ ըսին,— սկիզբները մեծ խանդավառութիւն կար որ զանազան պատճառներէ առաջ եկած էր։ «Մայրայեղ ազգասիրութեամբ մը, կ'ըսէ, ճամբայ ելանք. այդ զգացումը մանաւանդ յայտնուեցաւ ընկերութեան և երաժշտական սրահներու մէջ. սա ներշնչումը ունէինք թէ զինուորական պարզ պտոյտի մը ձեռնարկած ենք, համեմատաբար դիւրին, որ զմեզ պիտի փառաւորէր և աշխարհի նախանձը պիտի գրգռէր։» Այս պալքերութիւնը շահեկան է և սխալ։ Սխալ է անոր համար որ այն ծայրայեղ ազգասիրութիւնը, որուն վրայ կը խօսի Պ. Լօու, ընկերութեան մէջ չյայտնուեցաւ։ Անկարելի է որ կարգ մը շրջանակներու մէջ ծայրայեղ ազգասիրութեան տագնապներ ունեցած չըլլան մանաւանդ հոն որոնց վրայ կը խօսի Քլէրի գնդապետը և որոնք զաղտնի մեծ զօրութիւն մը ունէին առանց գիտնալու թէ ինչ է հայրենասիրութիւնը և որոնք չեն պատկանիր այն երկրին որուն շահերը իրենց շահասիրութեանց խաղալիք կ'ըլլան. սակայն այդ շրջանակները ընկերութիւնը չեն կազմեր և անոր հետ բնաւ առնչութիւն չունին։ Գալով երաժշտական սրահներուն, Պ. Լօու իրաւունք ունի, սակայն այդ սրահները կը նմանին այն զէնքերուն զորս կարելի է գործածել թէ՛ բոլոր հաստատութիւնները պաշտպանելու և թէ անոնց դէմ մաքառելու համար։ Սխալ է նաեւ ըսել թէ զինուորական պարզ պտոյտ մը փառաւոր պիտի ըլլայ և նախանձելի։ Ո՞ւր տեսեր է Պ. Լօու թէ զինուորական պտոյտ մը կրնայ փառաւորել Անգլիոյ պէս ազգ մը։

«Պ. Լօու շատ ճշմարիտ կը խօսի երբ կ'ըսէ. «Թրանսվալի պատերազմը կրնար անհրաժեշտ եղած ըլլալ և նոյն իսկ անխուսափելի, ինչպէս բոլոր նախարարները. սակայն եթէ անոր նպատակն էր Անգլիոյ ազդեցութեան բարձրացումը, կարելի չէ ըսել որ յաջողեցանք։» Պ. Լօու շատ արդար դիտողութիւն մը կ'ընէ, ըսելով. «Համեմատութեան զգացումը կորսնցուցինք, շնորհիւ այն պարագային որով շատ աժան կերպով կատարեցինք՝ երկրակալութեան ամէնէն ահագին գործողութիւնը։ Պատերազմի վրայ կը խօսինք երբ տասը հազար զինուոր ունենանք, չափէն աւելի կ'ուրախանանք կէս մը զինուած վայրենիներու վրայ տարուած այն տեսակ յաղթանակներու համար, ուր քանի չափ սպաներ ու զինուորներ կորսնցուցած ենք։»

«Պ. Լօու երկարօրէն կը խօսի Անգլիացիներուն պարտականութեանցը վրայ իբր տէր ընդարձակ տէրութեան մը և զօրաւոր ու միւս տէրութեանց և մանաւանդ Գերմանիոյ ստեղծել ուզած նաւատորմին դէմ դնելու կարող նաւատորմի մը անհրաժեշտ պէտքին վրայ։ Պ. Լօու կ'ըսէ թէ երբ պատերազմը աւարտի, հարաւային Ափրիկէի մէջ բարեկարգութիւնը վերահաստատելէն աւելի դժուար գործ մը պիտի ունենայ Անգլիա, այն է ինքզինքը զինուորական զօրաւոր ազգ մը ընել, և կամ առնուազն այն տեսակ ազգ մը որ կարենայ իր զինուորական պարտականութիւնները կատարել առանց արտասովոր ջանքերու և անյաջողութեան վտանգի։ Պ. Լօու, Քլէրք գնդապետին նման, կը խոստովանի թէ կանոնաւոր բանակը քառապատկել կամ հնգապատկելը շատ սուղ պիտի ըլլայ։ Դժուարութիւնը լուծելու միակ եղանակն է, կը յարէ, ընդունիլ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւնը և թէ Զուիցերիոյ զինուորական դրութիւնը շատ յարմար պիտի գայ Անգլիոյ։ Սապէս կարելի է համառօտել Պ. Լօուի առաջարկած դրութիւնը։ Նախ Անգլիա այսօրուան պէս կամաւորներէ բաղկացած բանակ մը պիտի ունենայ։ Այդ կանոնաւոր բանակը Հնդկաստանի ու գաղթավայրերուն մէջ պիտի ծառայէ և պատերազմի ատեն առաջին անգամ այն պիտի ղրկուի։ Ցետոյ կու գայ քաղաքապահ զինուորներու բանակը, որուն մէջ ծառայութիւնը պարտաւորիչ պիտի ըլլայ։ Վերջապէս բանակին կամ քաղաքապահ զինուորներու կարգին չպատկանող կամաւորներու բանակը, որ հայրենիքը պիտի պաշտպանէ ստիպողական պարագայի մէջ։ Քաղաքապահ զինուորները և կամաւորները պիտի մարզուին զուիցերիական դրութեամբ որ պէտքերու համաձայն պիտի փոխուի և անգլիական բարքերու պիտի յարմարցուի։ Այս է իր ամբողջութեանը մէջ Պ. Լօուի ջատագոված ծրագիրը։ Գնդապետ Սթորֆորտ ալ կ'ուզէ Անգլիոյ մէջ գործադրել Զուիցերիոյ զինուորական դրութիւնը, բայց միայն կամաւորներուն համար և այն պարագային մէջ երբ անկարելի ըլլայ քաղաքապահ զինուորներ հաւաքել։ Սթորֆորտ գնդապետը կրնայ ըլլալ որ իրաւունք ունենայ։ Ցայտնի է սակայն թէ այդ դրութիւնը դիւրութեամբ կարելի չէ գործադրել։ Ամէնէն աւելի անոնք պիտի ընդդիմանան որոնք փափաքող էին Թրանսվալի պատերազմին։ Հաւանական կ'երեւայ թէ այն դասակարգը որուն գաղտնի զօրութիւնը յաջողեցաւ պատերազմ ընել տալու, միեւնոյն զօրութիւնը պիտի գործածէ արգիլելու ընդունելութիւնը օրէնքի մը որ իրենց անձը վտանգի պիտի ենթարկէ, մինչդեռ հիմա շատ հանգիստ են։ Շատ բուռն վիճաբանութիւններ պիտի կատարուին թէ՛ Խորհրդարանին և թէ մամուլին մէջ։ Անգլիոյ զինուորական բարեկարգման վրայ երբ վիճաբանութիւնները սկսին, շահեկան յայտարարութիւններ պիտի իմանանք։ Ազգային այն տեսակ ըղձուեգ մը պիտի կատարուի, որուն հետ կարելի չէ բաղդատել ցամաքային Եւրոպայի այն գայթակղութիւնները զորս անգլիական մամուլը այնչափ մանրամասնօրէն պարզեց իր ընթերցողներուն։»

ՄԷՖԷՔԻՆԿ

Անգլիացի Պատէն Բօուէլ գնդապետը գիր մը ղրկելով Մէֆէքինկի առջեւ գտնուող Պոէրներու հրամանատարին ծանուցեր է թէ իր բոլոր մարդոցը կեանքը պիտի շնորհէ, եթէ ուզէ ետ քաշուիլ։ Շատ գէշ հոլանտերէնով խմբագրուած այդ գրութեան պոէր հրամանատարը սապէս պատասխաներ է. «Ստացանք ձեր ծաղրելի զեկոյցը որուն կարելի չէ պատասխանել։ Զարմացանք թէ ուսեալ մարդ մը կարենայ այդ տեսակ անհեթեթ գրութիւն մը ղրկել։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Իլ Բօբօլօ Ռօմանօ բացորձակապէս կը հերքէ քանի մը լրագիրներու այն լուրը թէ հարաւային Ափրիկէի պատերազմին մէջ Իտալիա զինուորական կերպով պիտի օգնէ Անգլիոյ։ «Այդ զրոյցները, կ'ըսէ իտալական լրագիրը, երեւակայական յերիւրանքներ են։ Մեծ որ Անգլիա այդ տեսակ դիմում մը չէ ըրած Իտալիոյ։ Ամէն ոք դիւրութեամբ պիտի հասկնայ թէ պատերազմի արդի վիճակին մէջ զօրաւոր ազգի մը կառավարութիւնը, ինչպէս է Անգլիա, միտքէն ալ չի կրնար անցընել ուրիշ տէրութենէ մը օգնութիւն ուզել, նոյն իսկ եթէ այդ տէրութիւնը բարեկամ ալ ըլլայ։»

ԼԷՏԻՍՄԻԹԻ ՑԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

Հուայթ զօրավարը յունուար 7 թուականով կը հեռագրէ Լէտիսմիթէն.

«Առտուան ժամ 6ին Պոէրները սկսան յարձակիլ մեր դիրքերուն վրայ, գլխաւորաբար Սէզարի բանակետղին և Վակոնհիլի բլուրին վրայ։ Թշնամին որ բազմաթիւ էր, յարձակումը մեծ կորովով կատարեց։ Պոէրները երեք անգամ գրաւեցին Վակոնհիլի վրայ գտնուած մեր մարտկոցներէն մէկ քանին, բայց վերստին ձեռք անցուցինք զանոնք։ Ցարձակումը տեւեց մինչեւ իրիկուան ժամ 7 ու կէս։ Մեր դիրքին մէկ կէտը թշնամիին ձեռքը մնաց ամբողջ օրը. բայց գիշերը տեղատարափ անձրեւի մը տակ Տէվընշայրի գունդը սուիններով փայլուն յարձակում մը կատարեց և յաջողեցաւ թըշնամին վանել։ Գունդին կը հրամայէր Բարք գնդապետը։ Համիլթըն գնդապետը որ Վակոնհիլի վրայ կը հրամայէր, մեծ քաջութիւն ցոյց տուաւ։ Անոր զինուորները սքանչելի ընթացք մը ունեցան, նոյն իսկ ամէնէն տագնապալի վայրկեանին մէջ։ Զինուորները կը պանծային, այդ կերպով թագուհիին ծառայելնուն համար։ Թշնամին ամէն կողմէ ետ մըղուեցաւ մեծ կորուստներ տալով, որոնք մերիններէն աւելի շատ ըլլալու են։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիա քննութիւն մը կը կատարէ թէ Գերմանիոյ ճարտարագործութիւնը առեւտրական ի՛նչ յարաբերութիւններ ունի Թրանսվալի հետ և թէ ապագային ճարտարարուեստական ու առեւտրական ի՛նչ յարաբերութիւններ պիտի ունենայ։ Այդ նպատակով հարցարաններ ղրկուած են Պէրլինի առեւտրական տուներուն, տեղեկութիւն ուզելով թէ Թրանսվալի համար ի՛նչ ապրանք կ'արտածեն, որչա՞փ կարեւորութիւն ունին և թէ կարելի՞ է մտածել որ ապագային առեւտրական յարաբերութիւնները հաստատուին։ Կը կարծուի թէ պատերազմէն ետքը Թրանսվալ այլ եւս Անգլիոյ պիտի չդիմէ իր գլխաւոր պէտքերուն համար։

—Լուրէնսօ-Մարքէզի գերման հիւպատոս Պ. Վալթէր որ արձակուրդով Սիլէզիա կը գտնուի, հրաման ստացեր է փութով իր պաշտօնատեղին երթալ։ Պ. Վալթէր Նաբոլիէն չոգենաւ նստեր է։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Քէյբթաուն, 10 Ցունվար.— Հարաւային Ափրիկէի անգլիական զօրքերուն ընդհանուր հրամանատար մարէշալ Լորտ Ռոպէրթս և ընդհանուր սպայակոյտի պետ Լորտ Քիչնըր երէկ հոս հասան։

Լոնտոն. — Մոլթէնոյէն յունուար 8 թուականով կը հեռագրեն.— Երէկ գիշեր Սթէրքսթրոմէն ղրկուած զինուորներ հետազօտութիւն մը կատարեցին և հաստատեցին թէ Սթորմպէրկի մէջ բազմաթիւ Պոէրներ կան։

Բարիզ.— Թրանսվալի պաշտօնաթերթը Քոլէնզոյի մէջ Պոէրներուն յաղթանակը կը վերագրէ Ֆրանսացի Վիլպուամառէօյլ գնդապետին։

Պէրլին.— Վիլհէլմ կայսրը շատ դժգոհ եղեր է Անգլիացիներուն կողմէ վերջին անգամ գերման չոգենաւ մը գրաւուելէն։

Մանչէսթըր.— Անգլիոյ գանձային նախարար Պ. Պալֆուր ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ չուզեր ենթադրել թէ անգլիական բանակը կատարելագործեալ վիճակի մէջ է. բայց պատերազմական նախարարը արտասովոր գործ մը ունի կատարելիք։ «Անգլիա, յարեց Պ. Պալֆուր, այս պատերազմին մէջ առաջին անգամ ըլլալով կը կռուի արտասովոր կերպով կազմակերպուած թշնամիի մը դէմ։ Հարաւային Ափրիկէ ղրկուած զինուորները թէեւ քիչուոր, սակայն, կատարելագործեալ վիճակի մէջ են։ Ուրեմն ատոր համար պէտք չէ մեղադրել պատերազմական նախարարութիւնը։» (Հեռագրական գործակալութիւնը պատասխանատուութիւն չի ստանձներ այս հեռագրին ճըշգրիտ արտագրութեանը համար, վասն զի մասամբ աւրուած հասած է իր ձեռքը։)

ԲՐՈՒՍԻՈՅ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ — Այսօր Երեսփ. Ժողովին ներկայացուեցաւ Բրուսիոյ ելմտացոյցը 1900 1901 տարեշրջանին համար։ Հասոյթներու և ծախքերու հաւասարակշռուած գումարն է 2 միլիառ 472,266,033 մարք, ներկայ տարեշրջանէն 145,981,335 մարք աւելի։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ պատերազմական նախարար գնդապետ Քումունտուրոս, կ'ըսէ Աթէնքէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը, հրաժարեր է.

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Շթէթինէն չորեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն.

Տոյչլանտ չոգենաւին ծովը իջեցուելուն առթիւ, որ կատարուեցաւ Վիլհէլմ կայսեր ներկայութեանը, Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար կոմս ֆոն Պիւլով ճառ մը խօսելով վեր հանեց Գերմանիոյ ըրած ահագին յառաջդիմութիւնները։ Ցայտարարեց թէ Գերմանիա այլեւս ցամաքային տէրութիւն մը չէ, այլ տիեզերական առեւտրական տէրութիւն մը։ Ուրեմն, ըսաւ նախարարը, պէտք է ծովի վրայ ալ զօրաւոր ըլլալ, ամէն կողմ խաղաղութիւնը և իր պատիւը պաշտպանելու համար։

Շոգենաւը ծովը իջեցուելէն ետքը սեղան մը տրուեցաւ։ Արտաքին գործոց նախարարը նորէն ճառ մը արտասանելով ըսաւ թէ իր պարտքն է արտաքին քաղաքականութիւնը վարել՝ Պիզմարք իշխանին հետեւողութեամբ՝ այսինքն խոհեմութեամբ, արժանապատուութեամբ և զայն հաստատուն հիմերու վրայ դնելով, յառաջութիւններ որոնց վրայ հիմնուած է Եւրոպայի ու աշխարհի խաղաղութիւնը։ Կոմս ֆոն Պիւլով, յայտնեց թէ Խորհրդարանը պիտի քուէարկէ նաւատորմի յաւելման ծրագիրը։

—Գերմանիոյ կայսրը Քիլ գնաց։

—Որչափ որ կը մօտենայ այն վայրկեանը ուր Գերմանիոյ նաւատորմին յաւելման ծրագիրը պիտի ներկայացուի Խորհրդարանին, Պէրլինի քանի մը լրագիրներ կը ծանուցանեն թէ նոր տուրքերու օրինագիծ մը պիտի ներկայացուի Խորհրդարանին։ Այդ հրատարակութիւնները սակայն կը հերքուին ձեռնհաս իշխանութեանց կողմէ, յայտարարելով որ կառավարութիւնը բնաւ մտադիր չէ՝ նաւատորմին յաւելման ծախքերը գոցելու համար նոր տուրքեր առաջարկել։ Կառավարութիւնը կը յարէ թէ այդ ծախքերուն բաւական պիտի ըլլան մաքսային հասոյթները, որոնք հետզհետէ կ'աւելնան։ Նաեւ թէ մաքսային հասոյթներն ալ եթէ անբաւական ըլլան, նոր տուրք պիտի չըսահմանուի, այլ փոխառութեան պիտի դիմուի։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ Նախագահ Պ. Մաք Քինլիի վերջին պատգամագրին մէջ յայտնուած փափաքին համաձայն, ծերակուտական Պ. Տէվիս այս օրերս Ծերակոյտին ներկայացուց օրինագիծ մը՝ Մ. Նահանգաց մէջ օտարականներու պաշտպանութեանը համար։ Այդ օրինագիծը կը տրամադրէ որ երբ Մ. Նահանգաց մէջ օտարականներուն՝ դաշնագրութիւններով ունեցած իրաւունքներուն դէմ յանցանք մը գործուի, այդ գործերը պիտի յանձնուին դաշնակցային դատարաններու, ինչպէս յայտնի է Պ. Մաք Քինլի այդ տնօրինութիւնը խոստացած էր՝ Թալուլայի մէջ քանի մը Իտալացիներու Լինչի օրէնքին ենթարկուելուն առթիւ. Մինչեւ հիմա այդ տեսակ գործերը իւրաքանչիւր դատարանի կողմէ կը տեսնուէին. ասոնք գործը կ'երկարէին որով յանցաւորները անպատիժ կը մնային։ Կեդրոնական կառավարութիւնը չէր կրնալով միջամտել, միայն դրամական հատուցումներ կ'ընէր որով գոհացում չէր տրուեր այն ազգերուն որոնց պատկանողները Լինչի օրէնքին կ'ենթարկուէին։

ՆԱՊԼԷՍԻ իշխանը բացաւ գոլոցական այն ցուցահանդէսը որ կազմակերպուած է իբր պատրաստութիւն 1900ի արուեստահանդէսին։ Կալլէսի իշխանը յայտարարեց թէ այդ ցուցահանդէսին պիտի որոշուին Բարիզ ղրկուելիքները։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՓՐԻԿԷ.— Մոմպասայէն կը գրեն Տէյպայի.

Մաք Տօնալտ գնդապետին այն տեղեկագրին վրայ թէ անցեալ տարի Վիքթորիա լիճին հիւսիսային կողմը կատարած արշաւանքը ապարդիւն եղած է, անգլիական կառավարութիւնը Սըր Հարրի Ճոնսթընի յանձնեց՝ Ուկանտայի թեմակալութեան վարչութեան վերակազմութիւնը։ Սըր Հարրի Ճոնսթըն, որուն համար կ'ըսուի թէ շատ կարող է իր վարչութեանը յանձնուած երկրին զարգացմանը մեծ զարկ մը տալու, իր այդ պաշտօնին մէջ ընդարձակ իրաւասութիւններ ստացած է։ Ոչ միայն Ուկանտայի և Վաձեորոյի երկիրներուն քաղաքային վարչութիւնը պիտի կատարէ, այլ նաեւ վերին հրամանատարը պիտի ըլլայ Անգլիոյ թեւարկութեանը տակ գտնուած երկիրներու զինուորներուն. նաեւ Վիքթորիա թագուհիին մասնաւոր գոմիսէրը և ընդհանուր հիւպատոսը պիտի ըլլայ։ Բնականաբար Սըր Հարրի Ճոնսթըն այդչափ պաշտօններով բաւական լեցուն ամսաթոշակ մը պիտի ստանայ։ Ուստի Մոմպասայի մէջ կը կարծուի որ նոր գոմիսէրին կարողութիւններուն, ասկէ վերջը աւելի պիտի յաջողին Ուկանտայի հիւսիսային կողմը ղրկուելիք զինուորական արշաւախումբերը, մանաւանդ որ հազարապետ Մարթիր պիտի կրնայ յաղթել այն դժուարութիւններուն որոնցմով հիմա չէ յաջողած Ֆաշոտա հասնիլ, վասն զի այն յաջորդական ձախողումները չեն նպաստեր բարձրացնելու բրիտանական ազդեցութիւնը Ափրիկէի արեւելեան ծովեզերքին վրայ, ուր, Թրանսվալի պատերազմէն ի վեր, կասկած մը սկսած է Անգլիոյ զինուորական ոյժին համար։»

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՆԵՐԸ.— Ֆրանսայի երեսփոխանները ամիսը 750 Ֆր. կը ստանան։ Անգլիոյ մէջ երեսփոխաններուն համար ամսաթոշակ չկայ միայն ատենապետը 6000 անգլիական ոսկի կը ստանայ։ Իտալիոյ, Գերմանիոյ և Սպանիոյ մէջ երեսփոխանները թոշակ չունին և միայն երկաթուղիով ձրիաբար ճամբորդելու իրաւունքը կը վայելեն։ Աւստրիոյ մէջ երեսփոխանները իւրաքանչիւր նիստի համար 25 Ֆր. կը ստանան նաեւ իբր ճամբու ծախք իւրաքանչիւր մղոնի 2 Ֆր. 50 երթուղարձի համար։ Պելճիքայի մէջ երեսփոխանները, բաց ի Պրիւքսէլլեցիներէ, իւրաքանչիւր նստաշրջանի համար ամսական 428 Ֆ. կը ստանան։ Հոլանտայի մէջ տարին 4,233 Ֆր.։ Շուէտի մէջ իւրաքանչիւր նստաշրջանի համար որ չորս ամիս կը տեւէ, 1650 Ֆր. արտասովոր նստաշրջանի համար օրական 13 Ֆր. 80, նաեւ ճամբու ծախքը։ Նորվեկիոյ մէջ օրական 17 Ֆր. և ճամբու ծախք։ Տանիմարքայի մէջ օրական 8 Ֆր. նաեւ 40 ճամբու ծախք։ Բրուսիոյ մէջ երեսփոխանները ճամբու և բնակարանի ծախք միայն կը ստանան։ Ցունաստան սովորական նստաշրջանի մէջ 2000 Ֆր. կը վճարէ իսկ արտասովոր նստաշրջանին մէջ միայն ճամբու ծախք։ Բորթուկալի մէջ երեսփոխանները ամսական 555 Ֆր. կը ստանան։ Մ. Նահանգները տարեկան 25,000 Ֆր. կը վճարեն իւրաքանչիւր երեսփոխանի։

ՕՏԵՍԱՅԻ Նաւահանգիստը առջի օրուընէ սկսած է սառիլ։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Մուշ գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Սղերդի կառավարիչ Մուսա Քեազիմ էֆ. որուն յաջորդեց Կինճի կառավարիչ Լութֆի փաշա։ Ասոր ալ յաջորդեց Մուշի կառավարիչ Հասան Ֆէհմի էֆ.։

—Գասթէմունիի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Սըվազի նահանգին կեդրոնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախագահ Իզզէթ էֆ. որուն յաջորդեց Գոնեայի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախորդ նախագահ Րիֆաթ էֆ.։ Տէտէաղաճի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Մանիսայի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախորդ նախագահ Նէճիպ էֆ.։

—Տեղակալութեան աստիճան տրուեցաւ կայսերագուն իշխան վախճանեալ Շէվքէթ էֆ.ի որդւոյն Ճէմալէտտին էֆ.ի։ Միրլիվայութեան աստիճան՝ կայսերական գնդապետ Եուսուֆ պէյի։ Ֆերիգութեան աստիճան՝ Բ. զօրաբանակին պետոյղներու ճիւղին նախագահ Ահմէտ Ֆէյզի փաշայի։

Բ. ԴՐԱՆ խորհրդականներու սենեակին օգնական անուանուեցաւ հիւպատոսական գործոց դիւանին քարտուղարներէն Արամ Աթիլ էֆ.։

ԼԱ ՀԷՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Թիւրխան փաշա ու Նուրի պէյ, Հոլանտայի մայրաքաղաքէն մեկնելէ առաջ, պատիւ ունեցեր են Վիլհէլմինա թագուհիին ներկայանալու։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Պ. Նովաքովիչ երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՏԱՐԵԳԼՈՒԽ.—Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ, վաղը առտու Տարեգլուխի առթիւ, հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցուի և գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուին։ Եկեղեցական արարողութիւններէն ետքը Պ. Զինովիէվ դեսպանատան սրահին մէջ պիտի ընդունի ներկաներուն շնորհաւորութիւնները։

—Հելլենական դեսպանն ալ Տարեգլուխի առթիւ, վաղը, շնորհաւորական այցելութիւններ պիտի ընդունի։ Կ. Պոլսոյ Հելլենական առեւտրական Սենեակը, Հելլէն գաղթականութեան կողմէ, շնորհաւորական ուղերձ մը պիտի կարդայ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը, առջի օրը, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին հետ։

ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ նոր դեսպան Պ. Վէքէրլէն քանի մը օրէն մայրաքաղաքս պիտի գայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան խորհրդական Պ. Պասթ որ հիւանդ էր, ապաքինեցաւ։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, առջի օրը, կայս. պալատ գնաց և տեսակցեցաւ առաջին քարտուղարին հետ։

ԳԵՐՄԱՆ կառավարութիւնը Կարմիր Արծիւ պատուանշանի հրամանատարի խաչը տուաւ Սոֆիայի գերմանական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ֆոն Ռէյխնաուի։

Պ. Տ. Ա. ՊԷԼԼԻՍ, տէր և տնօրէն Մոնիթէօր Օրիանթալի ու Սթամպուլի որ Աթէնք գացած էր, երէկ առտու մայրաքաղաքս դարձաւ։

ՄԵԾ ԿՂԶԻԻ Այի Նիքոլա և Այի Եորկի վանքերուն միջեւ գետիններու խնդրի մը առթիւ ծագած անհամաձայնութիւնը կարգադրուեր է ի նպաստ Այի Նիքոլա վանքին։

ԼՈՒԲԻԱՅԻ գինը ինկած է եւրոպական հրապարակներուն վրայ։

ՊԷՐՈՒԹ-ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Պէրլինի մէջ, անցեալ մայիս 6ին, Օսմ. Պանքային և Տոյչէ Պանքին միջեւ գոյացած համաձայնութեամբ՝ որ կը վերաբերի ասիական Թուրքիոյ մէջ գոյութիւն ունեցող և շինուելիք երկաթուղիի գիծերուն, նաեւ այն համաձայնութեան հետեւանքով որ ամիս մը առաջ գոյացաւ Մայէնսի մէջ, Տոյչէ Պանքը 200,000 Ֆր.ի գումարումով մը մասնակցեցաւ Պէրութ-Դամասկոսի երկաթուղիին պարտաթուղթերուն յունուարի կտրոնին վճարմանը։

ՕՏԱՐ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ հետ կնքուած առեւտրական դաշնագրութիւնները քըննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Հասան Ֆէհմի փաշայի նախագահութեամբ։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատողութեան առած է օրինական խնդիր մը։ Ցայտնի է թէ ո և է անձ իր ստացուածքը երբ իբր աւանդ թողու երկրագործական պանքային և ուրիշ անհատի մըն ալ պարտք ունենայ, այս վերջինը իր առնելիքը գանձելու համար պէտք է սպասէ որ երկրագործական պանքան պարտատիրոջ կալուածը վաճառէ և առնելիքը գանձէ։ Ցետոյ առնելիքի տէր այդ անհատը պարտականին ստացուածքին մնացած մասովը պէտք է գանձէ իր առնելիքը. սակայն երկրագործական պանքային առնելիքը պայմանաժամով է ինչ որ կրնայ երկարիլ և մինչեւ որ չաւարտի, դրաւի դրուած կալուածները և

այն կարելի չէ վաճառել։ Այդ պարագային մէջ ուրիշ առնելիքուորներու պահանջքները մերժել հարկ կ'ըլլայ, սակայն ատոնց իրաւունքն ալ պէտք է պաշտպանել։ Ուստի դատական Նախարարութիւնը նկատողութեան առնելով այս պարագաները, խնդիրը քննութեան ենթարկած է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Այվաճըգի երկրաշարժը զգացուեր է նաեւ Տարտանէլի ու Էզինէի մէջ։ Այվաճըգի Պէօյիւք ու Քիւչիւք Զէթմի գիւղերուն մէջ նաեւ եկեղեցի մը փլած է։ Եղած վնասը հազար հինգ հարիւր ոսկի կը հաշուուի։ Արկածեալներուն մէջ ամէնէն աւելի տասերեք ընտանիք ամենակարօտ վիճակի մէջ կը գտնուին։ Տարտանէլի մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է որ արկածեալներուն կ'օգնէ։

ՁՅՈՒՆԸ.—Թուրքիոյ և Յունաստանի սահմանագլուխին վրայ Այի Իլիայի կայանը ձիւնի տակ թաղուեր է։ Պահապան հելլէն զինուորները ամբողջ օրը ո և է տեղէ օգնութիւն ստացած չըլլալով, ստիպուեր են հրացան պարպել իրենց վրայ ուշադրութիւն հրաւիրելու համար։ Դիմացը գտնուած օսմ. կայանէն իմացուելով, օգնութեան փութացեր և հելլէն զինուորները երեք օր ձիւնին տակ մնալէ ետքը ազատուեր են։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ելմտական տագնապին և օտար պանքաներէն փոխառութիւն կնքուելուն վրայ խօսող պուլկարական լրագիր մը կ'ըսէ թէ երեւան ելած է այն կէտը զոր ելմտական Նախարարը գաղտնի պահել կ'ուզէր Սօպրանիէին մէջ։ Այդ փոխառութեան համար Պուլկարիոյ հասոյթներուն մէկ մասը օտարներու քոնթրոլին պիտի ենթարկուի. միայն թէ այդ քոնթրոլը Պուլկարիոյ ազգ. պանքան պիտի կատարէ, որպէս զի օտարներու ձեռքը գտնուիլը գէշ տպաւորութիւն մը չընէ ժողովուրդին վրայ։ Նախարարաց Խորհուրդը ընդունած է այդ պայմանը։

ՀԱԿԱՀՐԷԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Պուլկարիոյ մէջ դեռ կարելի չէ եղած վերջ մը տալ հակահրէականութեան շարժումին։ Պնդողներ կան թէ այդ շարժումը Պուլկարիոյ շահերուն չի դպչիր։ Քէօսթէնտիլի աւանին մէջ անցեալները հակահրէականներու մէկ գումարմանը պահուն տեղւոյն կառավարականթղթակցութեանց քարտուղարն ալ ներկայ գտնուելով խրատական ճառ մը խօսեր է։ Հակահրէականութեան իբր գործնական ապացոյց Լիցինա գիւղին թաղապետական պաշտօնեան արգիլեր է հրեայ ընտանիքի մը այդ գիւղին մէջ բնակութիւնը։ Վերջապէս Պուլկարիա բնակող հրեաները իրենց դէմ ցոյց տրուած թշնամութեան հետեւանքով սկսած են գաղթել։

ԱՆՏԻՈՔԻ Յունաց նորընտիր Պատրիարք Տ. Մէլէթիոսի պաշտօնը վաւերացնող Պէրաթը Դամասկոս ղրկուեցաւ։

ՍՈՒՐԻԱՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Դամասկոսի մէջ, անցեալ շաբթու, օդերը բաւական ցրտեր են. քիչ ետքը ձիւն տեղացեր է և կէս կանգուն բարձրութեան հասեր է։ Սուրիոյ նահանգին ամէն կողմերն ալ ձիւն տեղացած է։

—Պէրութի հեռագրատան օտար լեզուաւ հաղորդակցութեանց պաշտօնեայ Պէլլատի էֆ. որ զեղծումներ գործած ըլլալու ամբաստանութեամբ առժամաբար պաշտօնէ դադրեցուցուած էր, անպարտ արձակուեր և վերսկսեր է իր պաշտօնին։

ԷՏԻՐՆԷԻ նահանգին տէֆթէրտար Բաղըպ պէյ որ մայրաքաղաքս եկած էր, երէկ իր պաշտօնատեղին դարձաւ։

ՆՈՐ ՄՐԱԳԻՐ.—Սէլանիկի վաճառականներէն պարսկահպատակ Պ. Նիքոլա Մալէ, երկու աղերսագիր մատուցանելով տեղւոյն կուսակալութեան, առաջարկած է սովորական տուրքէն զատ քառասուն փարայի յաւելուածական տուրք մը առնել Թուրքիա բերուած շաքարներու իւրաքանչիւր քիլոյէն։ Այդ քառասուն փարային տասը փարան յատկացնել Թուրքիոյ նաւամատոյցներուն մէջ հաստատուելիք գրասենեակներու պաշտօնեաներուն ամսաթոշակին և ուրիշ ծախքերուն. իսկ երեսուն փարայէն գոյանալիք 537,500 ոսկիի հասոյթը յատկացնել ելմտական գանձուն։ Երկրորդ աղերսագիրով առաջարկած է նաեւ օտար երկիրներէ Թուրքիա բերուած սիկառէթի թուղթերուն իւրաքանչիւր պրակը՝ 120 թերթ՝ քսան փարայի ծախել և ատոր չորս փարան ելմտական գանձուն յատկացնել։ Այդ կերպով ելմտական գանձը 200,000 ոսկիի չափ հասոյթ մը պիտի ունենայ։ Խնդրարկուն այդ երկու առաջարկութիւններուն համար 49 ական տարուան մենաշնորհ ուզած է, յայտարարելով որ պատրաստ է ընդունիլ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ առաջարկուելիք պայմանները։ Սէլանիկի կուսակալութիւնը այդ երկու աղերսագիրները ղրկած է հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՊԷՐՈՒԹԻ երեւելիներէն Հալիմ Էպուչչէր պէյ ու փաստաբան Իսքէնտէր էֆ. Թարրազ (այս վերջինը մայրաքաղաքս կը գտնուի) տեղական կառավարութենէն մենաշնորհ խնդրած են, որպէս զի քարիւղը աւազան ունեցող նաւերու միջոցաւ Լիբանանի նաւահանգիստները փոխադրեն և ուզուած քանակութեամբ վաճառեն ժողովուրդին։ Խնդրարկուները յայտարարած են թէ այդ կերպով սէրումեան գանձը ու ժողովուրդը հաւասարապէս պիտի օգտուին։ Տեղւոյն Իտարէի Ժողովը քննութեան առած է խնդիրը։

ՄԱՆԻՍԱՅԻ այգեպանները այս տարուան համար ալ ամերիկեան որթատունկ ուզած են երկրագործական նախարարութենէն, վասն զի անցեալ տարուան ղրկուածները գոհացուցիչ արդիւնք տուած են։ Նախարարութիւնն ալ 36,000 ամերիկեան որթատունկ ղրկած է Մանիսա։

ԷՏԻՐՆԷԻ մէջ ու շրջակայքը երկու օրէ ի վեր հեղեղանման անձրեւ տեղալով Թունճա ու Արտա գետերը յորդեր են։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ երկաթուղիներու Սէլանիկ-Ակիւպ մասին՝ Քէօբրիւլի ու Զէնիքոյի մէջտեղը 190րդ քիլօմէթրին վրայ, անցեալները, լեռնէն 15 կանգուն երկայնութեամբ քար մը ինկած ըլլալով, երկաթուղին չորս ու կէս ժամ յապաղեր է։

ԳԱՀԻՐԷ այս տարուան ձմեռուան եղանակին մէջ, իր սովորական ոգեւորութիւնը չունի եղեր, Աղեքսանդրիոյ ժանտախտին և Թրանսվալի պատերազմին պատճառով։ Յայտնի է թէ Եգիպտոսի ձմեռուան հիւրերը մեծ մասամբ Անգլիացիները կը կազմեն, սակայն այս տարի օթէլները տակաւին պարապ կը մնան ոչ ոք կ'երթայ յուսախաբ ընելով պանդոկապետները, կառապանները, եւայլն։ Գերմանացի, Ֆրանսացի ու Պելճիքացիներն ալ ժանտախտին պատճառով այս տարի Գահիրէ չեն գացած։ Վերջապէս ձմեռը որ Եգիպտոսի համար առեւտուրի ու ոգեւորութեան եղանակն է, այս տարի շահաւոր պիտի չըլլայ տեղացիներուն։ Եգիպտոսի մէջ հիմա ընդհանուր տխրութիւն մը կը տիրէ։

ՏՐԱՄԱՅԷՆ կը գրեն թէ այս տարի ծխախոտները լաւ տեսակէ են և բարձր գիներով կը ծախուին։

ԶԵՂԾՈՒՄ.— Սէրվէթ կ'իմանայ թէ Սէլանիկ Կ. Պոլսոյ երկաթուղիի միացման գիծին շահագործման Ընկերութեան արկղակալ Պ. Լուքովիչ նոյն Ընկերութեան սնտուկէն հազար հինգ հարիւր ոսկիի գումար մը իւրացուցած ըլլալով, քննութեան ձեռնարկուած է։

ԻԶՄԻՐԻ առեւտրական հրապարակին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդուին երկուշաբթի օրուան թուականով.

Տօնական օրերուն հակառակ գործերը գոհացուցիչ վիճակի մէջ են։ Արտադրող կեդրոններէն առնուած լուրերու վրայ աֆիոնի հրապարակը որ շաբթուան սկիզբները հանդարտ էր, վերջերը հաստատուն եղաւ։ Իւրաքանչիւր քիլոյին վրայ երկու երեք ղրուշի բարձրացում մը ունեցաւ։ Վերջացող շաբթուն ծախուեցան 45 կողով, Գարահիսար, Թէլքէլ, 82էն 86 ղրուշի չէքին։ Պատրաստ կայ 1900 կողով. անցեալ տարի 2,169 կողով էր։ Ժամանեցին 2,358 կողով. անցեալ տարի՝ 1,139։ Բամպակի հրապարակը տկար էր շաբթուան վերջին օրերը, վասն զի Լիվըրբուլէն աննպաստ լուրեր առնուած էին։ Սապունճան վերջին անգամ 255 ղրուշ էր և Ատանան՝ 252 կէս։ Շաբաթ օրը 252 կէս 250 ղրուշի գնող չկար։ Արտածման համար 250 կենդինար բուրդ ծախուեցաւ 222 ուկէս ղրշ.էն կենդինարը։ Խաղողներու հրապարակն ալ տկար է։ Վերջացող շաբթուն 25,000 կենդինար ծախուեցաւ, կենդինարը 52—58 ղրշ.էն, ըստ տեսակին։ Պատրաստ կայ 350,000 կենդինար։ 10,000 պարկ գարի ծախուեցաւ 11ուկէս—14¼ ղրշ.ի։ Բակլան կ'արժէ օխան 32 փարա։ Շաբաթ օրէն ի վեր 13,000 պարկ ցորեն ծախուեցաւ օխան 60—77 փր.էն, ըստ տեսակին։ Պատրաստ կայ 75,000 պարկ։ Սալխակ չամիչին գինն է 38—41 փարա, եգիպտացորեն՝ 41—44, վարսակ՝ 27, կանեփ՝ 36—37, թռչնակեր՝ 38, և սուսամ՝ 92—105։ Ձէթի գինն է 8ուկէս—9ուկէս ղրշ.։ Չամիչի վրայ նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ։

ՖԷՐԻԳԻՒՂԻ մէջ, առջի օրը, երեք կառապաններ գացին կառքի գործարանատէր Պ. Ալպրէխթի և ուզեցին նորոգել տալ իրենց կառքերը։ Պ. Ալպրէխթ ըսաւ թէ շատ գործ ունենալով պիտի չը կրնայ այդ նորոգութիւնները կատարել տալ։ Երեք կառապանները մեկնեցան, սակայն քիչ ետքը վերադարձան երեսուն հոգիով. սկսան նախատել Պ. Ալպրէխթը և գործարանին մէջ գտնուած գործիքները անոր վրայ նետել։ Քիչ մնաց որ Պ. Ալպրէխթ սպաննուէր, սակայն այդ մարդերու երեքը տեսնելով որ դժբաղդութիւն մը պիտի պատահի, միջամտեցին և վերջ տուին այդ տեսարանին։ Պ. Ալպրէխթ որ Գերմանացի է, երէկ առտու Գերմանական հիւպատոսարանը երթալով, պատահած դէպքը պատմեց։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Լեհ հրեայ մուրացկան մը երէկ առտու Տօվուտ փաշայի կողմը գտնուող երկաթուղիի վայրաշարժին տակը դնելով անձնասպան եղաւ։ Կ'ըսուի թէ չքաւորութեան հետեւանքով վերջ տուած է իր կեանքին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ պողոտային վրայ, երէկ, վարձու կառք մը տապալեց գինետան սպասաւոր մը՝ Եանի որ վիրաւորուած ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ.—Երէկ Մէհմէտ անուն մարդ մը Ղալաթիոյ մէջ սնտուկ մը գնած ատեն կեղծ մէճիտիէ մը քշել ուզած ըլլալով ձերբակալուեցաւ։

ՖԻԼԻՊԷԻ մօտ գիւղի մը մէջ հինգ վեց տղաք թնդանօթի ռումբի մը հետ խաղցած ատեննին, ռումբը պայթելով ամէնքն ալ ծանրապէս վիրաւորուեր են։ Թէեւ Ֆիլիպէի հիւանդանոցը տարուեր են, սակայն երկուքին կեանքը վտանգի մէջ է եղեր։

Թրանսվալի արժէթուղթեր առնել եւ կամ ծախել ուզողները Ղալաթիա Գումրուկի խան 28 թիւ Պէրէսթէճեան Տէօվլէթեան դրամատունը թող դիմեն։ 1—3

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Ս. Պատրիարք Հայրը՝ իր հետ ունենալով Ս. գործակատար Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ն՝ այսօր կայս. պալատ կ'երթայ։ Ն. Սրբազնութիւնը այս գիշեր Պատրիարքարան պիտի մնայ՝ վաղ առաւօտ ներկայ գտնուելու համար Մայր Եկեղեցւոյ ժամերգութեանց, և յետոյ Պատրիարքարանի մէջ ընդունելու Նոր Տարւոյ առթիւ ըլլալիք շնորհաւորական այցելութիւնները։

—Նպաստից Յանձնաժողովը գումարուեցաւ երէկ Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր որ հաղորդեց թէ մայրաքաղաքիս ազգային Ներուն մէջ կատարուած հանգանակութիւնը՝ կարօտեալներու ի նպաստ, կը հասնի 37,800 ղրշ.ի և յոյս յայտնեց որ հետզհետէ նորանոր նպաստներ պիտի հասնին։ Յանձնաժողովը կարդալով զանազան գաւառներէ հասած կարօտութեանց գիրերը, որոշեց նպաստի հետեւեալ գումարները ղրկել. 50 ոսկի՝ Երզնկա և 50 ոսկի՝ Դերջան, իսկ մանաւոր կարօտեալներու, 35 ոսկի՝ Պիթլիս, 25 ոսկի Տիարպէքիր և 15 ոսկի Մարաշ։

—Նպաստից Յանձնաժողովը մանաւորապէս ուշադրութեան առնելով Վանայ այցելու հովիւ Տ. Ներսէս եպիսկ. Ասլանեանի հրաժարման հեռագիրը, ինչպէս նաեւ այդ հրաժարման շարժառիթ եղող կարօտութիւնները նկարագրող նամակը, որոշեց իսկոյն 200 ոսկի ղրկել Վան և միւս կողմէ Խառն Ժողովին ներկայացնել այդ գիրերը։

—Յայտնի է թէ Բերայի Թաղ. Խորհուրդը որոշած էր Թաղին երեք եկեղեցիներուն մէջ պնակներէ գոյացած արդիւնքին փոխարէն Թաղեցիներուն ընդհանուր նուիրատուութեան դիմելով, պնակները հրջաբերութենէ դադրեցնել։ Մինչեւ ցարդ այդ հրաւէրին բաւական թուով պատասխան հասած չըլլալով, Թաղ. Խորհուրդը յատուկ նամակներով Թաղին կարող ազգայիններուն դիմելով, Ծնունդի աւանդական նուիրատուութիւնները խնդրած է Բերայի եկեղեցիներուն պայծառութեան, վարժարաններու և աղքատիկ տղոց դաստիարակութեան ու կարօտեալներու ի նպաստ։ Եթէ պնակներու հրջաբերութեան դադարման համար սպասուած պատասխանները բաւականաչափ գումարի մը հասած ըլլային, այս դիմումին ալ տեղի չպիտի ունենար, Թաղ. Խորհուրդը որոշած ըլլալով վերոյիշեալ առաջարկին ընդունելութեան չափով դադրեցնել Ծնունդի և Զատկի առթիւ կատարուող սոյն հանգանակութիւնները։

—Պէշիկթաշի Թաղ. Խորհուրդն ալ փորձ մը կ'ընէ պնակներու հրջաբերութիւնը վերցնել եկեղեցիին մէջէն։

—Տրապիզոնի Իւչէվիւ գիւղի Տ. Մկրտիչ քահանային և Թաղ. Խորհուրդին նախաձեռնութեամբ 9 ոսկի հանգանակուելով Ս. Պատրիարք Հօր ղրկուած է, գաւառացի կարօտեալներու ի նպաստ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Մէհ. Սարգիս էֆ. Տիլսիզեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններ եղած են Հիւանդանոցիս։

Փասսար էֆ. Տիլսիզեան 216 ղրուշ, Տէր և Տիկին Գրիգոր էֆ. Փայէրլեան 216, ղրուշ, Յովհաննէս էֆ. Փայէրլեան 108 ղրուշ, Սեդրակ էֆ. Յ. Մուրատեան 108 ղրուշ, Պետրոս էֆ. Տ. Տէվլէթեան 108 ղրշ., Յարութիւն էֆ. Տ. Արսլանեան 108 ղրշ.։

Գրավաճառ Վահրամ էֆ. Մարգարեանի ընդ Օր. Քրիստինէ Պասմաճեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի բարեսէր ոմն մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս։

(Հոգաբարձութիւն)

ՄԱՍԻՍ
ԳՐԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ կիսամսեայ Հանդէսը՝ շաբաթաթերթի վերածուած՝ իր նոր շրջանը կը սկսի 1900 յունուար 1էն, գրական խնամեալ պարունակութեամբ և պատկերազարդ, Մատթէոսեան գեղեցիկ տպագրութեամբ։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան խան, թիւ 13 գրասենեակը ուր կը գտնուի ՄԱՍԻՍի Խմբագիր-Տնօրէնը՝ Տիգրան Արփիարեան։ Բաժանորդագրութեան պայմանները և ուրիշ մանրամասնութիւններ ծանուցուած են թերթին մէջ։

Շաբաթաթերթ ՄԱՍԻՍի Ա. թիւը հրապարակ ելաւ այսօր (վաղը՝ շաբաթ՝ կաղանդ ըլլալուն) հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Հանգրուան մը	ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ
Իմ նախանձս	ՍԻԲԻԼ
Հինն ու նորը (1852 տարին և երէկ)	Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ
Եռջանիկ մահը (Նորավէպ)	Գ. ԶՕՀՐԱՊ
Արմաւի հոգին	ՄԵՐՍԷՏԷՍ
Խաչին լուսանկան (Բանաստեղծութիւն)	ՄԿՐՏԻՉ ԱՃԷՄԵԱՆ
Ապրած ըլլալ (Ամանորի խոհեր)	ՍԿԵՊՏԻԿ
Մխիթար Հերացի բժիշկը	ՏՈՔԹ. Պ. ԹՕԼՕԼԵԱՆ
«Մասիս»ի Յուշատետր	Տ. Ա.

Մասիսի այս թիւը կը պարունակէ ԳԵՐ. ԵՂԻՇԷ ԵՊԻՍԿ. ԴՈՒՐԵԱՆԻ պատկերը։

Շաբաթաթերթ Մասիս ձեռքէ կը ծախուի հատը ՔԱՌՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅԻ։

ԹՂԹԱԲԵՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Յունուար 9ի թերթերէն)

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ.— Թայմզ հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ Ֆրէրի բանակետղէն յունուար 5 թուականով.

«Լորտ Տընտոնալտի հրամանատարութեամբ բազմաթիւ զօրքեր, երկու թնդանօթներով, այսօր հետաղօտութիւն մը կատարեց Իւանկուանի կողմը։ Դաշտային ու նաւային թնդանօթները ռմբակոծեցին բլուրը։ Պօէրները հրացանի քանի մը հարուածներով միայն պատասխանեցին։ Մեր զօրքերը յետոյ բանակետղը վերադարձան։ Մեր թեթեւ հեծելազօրքերը երէկ մաւզէրեան շատ մը փամփուշտներ գտան։»

—Թայմզ նաեւ սա հեռագիրը հրատարակած է Ֆրէրէն, յունուար 6 թուականով.

«Այս առտու ժամ 3էն մինչեւ 8, Լէտիսմիթի պաշարումը սկսելէն ի վեր նմանը չտեսնուած մեծ ռմբակոծութիւն մը կատարուեցաւ։ Անկէ կարելի էր նշմարել մեծ ու պզտիկ թնդանօթներուն որոտալը։ Քոլէնզոյի պատնէշները պարպուեցան։ Բազմաթիւ Պօէրներ փութով դէպ ի հիւսիս կը քալեն։»

—Յունուար 6 թուականով ուրիշ հեռագիր մըն ալ կ'ըսէ թէ Հուայթ զօրավարը Լէտիսմիթի մէջ կատարած յաղթանակին ատեն չորս հարիւր Պօէրներ գերի բռներ է։ Պըլլըր զօրավարը զինուորներ ղրկեր է Քոլէնզոյի առջեւ ցոյց մը ընելու համար։

—Լէտիսմիթէն կը հեռագրեն թէ անգլիական զինուորները պիտի կրնան երկար ատեն դիմադրել պաշարումին և թէ տակաւին կէս սնունդ չի տրուիր։ Ամէնէն աւելի բժշկական ճիւղը թերի է։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ.— Կալկաթայէն յունուար 7 թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.

«Ստոյգ աղբիւրէ իմացայ թէ բացարձակ անդորրութիւն կը տիրէ Աֆղանիստանի ամէն կողմերը։ Բոլորովին անհիմն է այն լուրերը թէ այդ երկրին մէջ խռովութիւններ ծագած ըլլան։ Աֆղանիստանի Էմիրին առողջութիւնը կատարեալ է և անոր Վարչութիւնը գոհացուցիչ կերպով կը կատարուի Քապուլի մէջ։ Էմիրին և Հնդկաստանի կառավարութեան միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնները շատ լաւ են։»

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 յունուար.—Կ'ըսուի թէ Երեսփ. Ժողովին մէջ Նախարարական կուսակցութիւնը պիտի առաջարկէ բարենորոգել պատերազմական Նախարարութեան արդի վարչութիւնը որուն թերի վիճակը երեւան ելաւ Թրանսվալի պատերազմին հետեւանքով։

—Պատերազմական Նախարարութիւնը այսօր ալ ո և է լուր չհաղորդեց պատերազմին վրայ։ Լրագիրներուն հ[illegible]տարաւած հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Պօէրները սկսած են ռմբակոծել Լէտիսմիթը, յունուար 8ի երկուշաբթի օրէն ի վեր. ուրիշ մանրամասնութիւն չկայ։ Ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լորտ Մէթհուին շատ ծանրապէս հիւանդ է։

—Զրոյց կայ թէ պատերազմական նախարարութիւնը որոշեր է Լորտ Մէթհուինի տեղ Մաքտոնալտ զօրավարին յանձնել Լէտիսմիթի օգնութեան գացող զօրաբաժնին հրամանատարութիւնը։

—Այսօր Թագուհիին նախագահութեամբ Նախարարաց Խորհուրդ մը գումարուեցաւ։ Արդիւնքը յայտնի չէ։

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎԻ ՃԱՌԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Լրագիրներու շատը կը հաւանին Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆոն Պիւլով կոմսին ճառին զոր Վիլհէլմ Կայսեր ներկայութեանը արտասանեց, վեր հանելով այն անհրաժեշտ պէտքը թէ Գերմանիա պէտք է շուտով ծովային մեծ տէրութիւն մը ըլլայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՓԱՐԻԶ.—Պ. Մէլին նամակ մը հրատարակեց, որով կը պարզէ չափաւոր-հանրապետականներու ծրագիրը։ Պ. Մէլին նորէն կը քննադատէ նախարարութեան քաղաքականութիւնը։

—Պ. Լէօն Պուրժուա ճառ մը խօսելով պարզեց արմատական—ընկերվարականներու ծրագիրը։ Ըսաւ թէ Պ. Վալտէք Ռուսսոյի նախարարութիւնը, որ դժուարին պարագաներու մէջ պաշտօնի կոչուած է, ծանր գործ մը կատարած է, որուն համար հանրապետական կուսակցութիւնը պէտք է շնորհակալ ըլլայ։

—Տէյլի Մէյլ կը ծանուցանէ թէ Տոմինիկի Հանրապետութիւնը վճարեր է Ֆրանսայի պահանջած հատուցումը։

SANTAL MIDY

Կեղծողները միշտ կը վխտան ամէն կողմ։ Արտադրութիւն մը հաջակ հանելուն պէս, իսկոյն անոր կեղծերը հրապարակ կ'ելլեն։ Ճիշդ այս բանը կը պատահի նաեւ Սանթալին համար։ Բայց երիտասարդները լաւ գիտեն թէ միմիայն Սանթալ Միտին է որ 48 ժամուան մէջ կը բուժէ երիկամունքի և սամոնքի հիւանդութիւնները՝ առանց ցաւ պատճառելու։

ՆՈՒԷՐ
ՄԻՐՏԻ ՈՒ ՄԻՏՔԻ ՄԱՐԴՈՑ
ԱԼԷԼՈՒԻԱ

Իմաստասիրական օրհներգութիւն՝ հիւսուած ժամանակակից բանաստեղծական ոճով մը՝ ի շինութիւն ժամանակակից յանդուգն և մերթ ուրացական գաղափարներու։

Կը ծախուի ԿԱՂԱՆԴԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ալ առիթով Պոլսի բոլոր գրավաճառներուն քով, Ղալաթիա՝ Ե. Վրոյրի և Բերա՝ Վայսի քով։

Գի՛ն 5 ղրուշ 1—3

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	28½
Ամէնէն բարձր գին	»	24	29
Ամէնէն վար գին	»	24	27
Ռումէլիի երկթ. զոց.	Ֆր.	121	37
Ամէնէն բարձր գին	»	121	50
Ամէնէն վար գին	»	124	25

ԲԱՑՈՒՄ 31 Դեկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Կ.	24	35
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	125	50
Օսմանիէ		418	—
Ռէժի		285	—
Օսմ. Պանքա		13	50
Քրէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		3	34
Երկրագործական Պանքա		—	
Օսմ. Օթ. Շանժ է Վալէօր	Ա. Ո.	3	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		110	—
» Ժուիսանս		23	—
» պարտաթ.	Ֆր.	483	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	—	—
Քառած Կ. Պոլսոյ	»	478	—
Թրանսվալ	»	53	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	26
Բոլ Էմբէրիալ	»	89	20
Քրիմիք	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	08
Մէթալիք	»	94	20
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	61

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	17½
» » » չէք	»	111	05
Փարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	23	81
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	—	—
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 11 Յուն.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	70
) գոց.	»	22	90
» » » Բ.	»	46	90
» » » Գ.	»	25	95
Օսմանիէ	»	418	50
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	127	—
Օսմ. Ռէժի	»	285	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	565	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	100	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1004	—
Պանք տը Բարի	»		—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	—	—
Իտալական Ռանթ	»	93	67
Սպանիական արտաքին	»	67	17
Թրանսվալ	»	51	-
Ձէգ Լոստանի վրայ	»	25	230
Դրամագեղչ	»	03	—½

ՊԷՐԼԻՆ, 11 Յուն.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	113	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	122	90
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	205

ՎԻԷՆՆԱ, 11 Յուն.

Փոխան. Փարիզի վրայ	Ֆիօր.	47	91
» Լոնտոնի վրայ	»	120	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	128	50
Օ... Ռէժի	»	136	—

ԱԶԴ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան կը ծանուցուի 4 առ 100 Բոնիֆիէ պարտաթուղթ ունեցողներուն, թէ 1890 ապրիլ 15/27ի կայս. հրամանագրին Ժ Դ. յօդուածին համաձայն, այն բոլոր կտրոնները որոնք գանձուած չըլլան վեց տարուան միջոցի մէջ, իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն հաշուելով, պիտի ջնջուին։ Հետեւաբար, յիշեալ պարտաթուղթերու Թ. 7 կտրոնները, որոնց պայմանաժամը կը լրանար 1894 մարտ 1/13ին, եթէ մինչև 1900 մարտ 12 գանձուած չըլլան, Օսմ. Հանրային Պարտքի սնտուկին ստացուածքը պիտի դառնան։

—Նոյնպէս կը ծանուցուի օսմ. հանրային պարտքի պարտաթուղթերէն ունեցողներուն, թէ 1881 դեկտ. 8/20ի կայս. հրամանագրին Ժ. յօդուածի 5րդ հատուածին համաձայն, այն բոլոր կտրոնները որոնք գանձուած չըլլան վեց տարուան միջոցի մը մէջ, իրենց պայմանաժամին լրանալու թուականէն հաշուելով, պիտի ջնջուին։ Հետեւաբար, պայմանաժամնին 1894 մարտ 1/13ին լրացած թիւ 21 կտրոնները, որոնք գանձուած չըլլան մինչև 1900 մարտ 12, հանրային պարտքի Սնտուկին պիտի մնան։

10—16 Տնօրէնութիւն

1900
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՍԱՑԵՐ ՕՐԱՑՈՅՑ
Չորս լեզուաւ
ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱՐԷՆ
Ըստ հին, նոր եւ արաբական տոմարներու

Պարզ կազմ 3 ղրշ. լաթ. կազմ 5 ղրշ. ոսկեզօծ կազմ 8 ղրշ։ Կը գտնուի բոլոր Թղթավաճառներու քով։

Կեդրոնատեղի Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոց։ Ֆինճանճըլար եօգուշու, թիւ 27, Ստամպոլ։ 17—20

ՕԳՈՏԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

[illegible]

ՏՐ Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

Ազդ.— Օսմ. Կայս. Պանքայի

1896ի 5 առ 100 փոխառութեան օսմ. պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ, յունուար 1/13էն սկսեալ թիւ 7 կտրոնը՝ որուն պայմանաժամը այդ թուականին կը լրանայ՝ պիտի վճարուի Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ, ի Ղալաթիա։ Կտրոններուն փոխարէն, որոնց կցուած պէտք է ըլլան թուաւոր պորտըրըները, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի, որ վճարուելու համար պէտք է 10 օր ետքը ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքային սնտուկին, Ղալաթիա։

—Մաքսային հասոյթներով երաշխաւորուած 5 առ 100 օսմ. պարտաթուղթեր ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յունուար 1/13էն սկսեալ, թիւ 27 կտրոնը որուն պայմանաժամը կը լրանայ այդ թուականին՝ պիտի վճարուի Օսմ. Կայս. Պանքային մէջ, ի Ղալաթիա։ Կտրոններուն փոխարէն, որոնց կցուած պէտք է ըլլան թուաւոր պորտըրըները, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի, որ վճարուելու համար 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքային Սնտուկին ի Ղալաթիա։

Կ. Պոլիս, 8 Յունուար 1900

4—5

ԼԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սիմոն էֆ. Քույումճեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Մինհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Թահտապուրուն
Խան, Օսմ. Պանքային դէմ

ՏՈՔԹՕՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա, յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Է. ՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ՓԱՐԻԶԻ և ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակին էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն տարած գործողութիւններուն մօտէն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՐ։ Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (բրբէ, չբրբէ) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակին էն կատարելագործեալ կերպերով։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ՔԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 9—100

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑԸ
Տարեգլխոյ առթիւ պատուարժան հասարակութեան մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իւր
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐՈՒ
մեծ մթերքին վրայ։
Միակ այցելութիւն մը բաւական է համոզել ամենէն դժուարահաճները իսկ թէ՝
Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐԸ
ԱՄԵՆԷՆ ԼԱՒ
ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱԺԱՆ ԵՆ

501 4—104

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌԸ

Շատ մը հիւանդութեանց գլխաւոր պատճառը արեան տկարացումն է. երկաթը որ արեան յժ տաւող միակ տարրն է կամ բոլորովին անհետացած է անկէ և կամ խիստ անբաւական չափով մը մնացած է։ Տժգոյն տղաք, օրիորդներ ու դեռահաս տիկիններ որոնք իրենց տարիքին պահանջած կայտառութիւնը չունին, չափազանց աշխատութեան ու ծայրայեղութեան պատճառով հիւծած անձինք, բոլորովին տկարացած և առողջութիւննին խանգարուած ծերեր և վերջապէս բոլոր այս կարգի տկարակազմներ ենթակայ են արեան տկարութեան։ Ուրեմն պէտք է զօրացնել արիւնը երկաթով սնուցանելով զայն։ Բուժումի այս տեսակին համար —որուն շատ մարդիկ կրնան պէտքն զգալ, քանի որ ամէնէն առողջ կազմուածքն իսկ կրնայ օր մը տկարանալ— անհրաժեշտ է գործածել կաթիլներու մէջ ամփոփուած ՖԵՐՊՐԱՎԷՆ ամէնէն հռչակաւոր բժիշկներ Ֆերպրովէ կը յանձնարարեն վերոյիշեալ պարագաներու մէջ։ Առողջութիւնը, ոյժն ու մարմնոյ գեղեցկութիւնը վերստանալու համար կը բաւէ քիչ մը ժամանակ այս դեղէն 15—20 կաթիլ առնել ամէն ճաշի։ 3—10

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852 ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր ինշիւրընս Պիլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչէսթէր։

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ » » 1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, ևն, ևն, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ս է կերով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՊՈՆՏ ՍԷԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Բիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
59—104

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ. առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։ — Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնաբոյժ անձերու դիմել Տքթ. Պաւիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երբեմն և անցաւ ակռաները՝ արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, և այլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պաւիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միյնա ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Փրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տէր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible] Չէրքէզեան դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատանեալ ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. [illegible] պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, [illegible], և գեղեցկութեան արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, [illegible] հաստատութեան [illegible]։

Բերնէ հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible] և ամենակատարելագործեալ [illegible] միջոցաւ, [illegible]։

Տ. Գ. Ձեռնները կիրակի օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

[illegible] 1 [illegible]

Լ Ա Ն Գ Ք Ը

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ,
ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 820 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Լումեն Չիլի, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գուլոմոն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քոմիսէր

Պ. ԺԱՆ ՄԻԻՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տունը։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ Ժ. Վ.	Կամուրջէն Սկիւտար Ժ. Վ.	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ Ժ. Վ.	Պէշիկթաշէն Սկիւտար Ժ. Վ.
— —	— —		
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
2 —	2 50	1 50	2 —
2 45	3 25 Իսկ. Գուզկ.	2 35	2 45 Գուզկ.
3 30	3 50	3 50	4 —
4 —	4 30 Իսկ. Գուզկ.	5 —	5 10
4 40	5 30	5 45	6 27
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	6 30	7 —
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	7 15	7 50
6 30 »	7 40 »	8 20	8 35
7 15 »	8 25	8 50	9 —
8 —	9 —	10 — Գալաթ. Պէշկ.	10 15
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	10 40 » »	10 50
9 30	10 10 Գուզկ.	11 40	11 50
10 10 Պէշիկ. Գալաթ.	10 40 »	12 5	12 10
10 30 Գուզկունճուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենաեծն Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բաղէք 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, ուրով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պաշարուս գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Փր., 1897էն 1,424,000 Փր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոնց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասուցմարեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրէն չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու հետ ալըրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնէֆ-Պաշաւէրեակ
Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՀԱՄԲՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27.000.000
Պահեստի դրամ	»	52.002.500
Տարեկան հասոյթ	»	70.339.912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիտիսխան. 20 21 22

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(30 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՂԻՍ ԵՆԻԻ խան, Բաղտչէ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմըեն
Ցակըրճեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Ենի Ճամի հավրուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջասօխ
Մարբուճճըլար, Ջարշըլը խան, Թիւ 21 194

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և խիոֆօսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՒԼԸ (սըրաճա), ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒՐՈՒՄԸ, ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ, ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ, ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։

Ներածողներ ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

Թ Ո Մ Ա Ս Ո Ւ Ի Լ Ս Ը Ն
ՇՈՒՇՔԵՆ ՆԱՒԵՐՈՒ ՇՈԳԵՆԱՒԵ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիօ	186
Ալէբթօ	3607	Դօնկօ	2906	Կօրտօնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիբբօ	1735
Արքօսդօ	2377	Ֆիտօ	4811	Հինտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Ֆլամինօ	937	Հիննատ.	3720	Միլօ	1087	Սբէրօ	1200
Պօրօտինօ	1364	Ֆլօրօ	2333	Հօրատիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1076	Ֆրաքօ	1718	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Պիւինօ	841	Ֆինմօ	504	Իտկօ	2554	Նէրօ	1083	Թօբբօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտալօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէլրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօբբէտօ	487
Դալիքաօ	1537	Էրատօ	1481	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2439
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպրինօ	2307	Թալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Րիալթօ	2239	Վօլթուռնօ	2396
Սիմէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինա[illegible]	1663	Եէտօ	1850
Դիտօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4233	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րոմէօ	1789		

Տարօ շոգենաւը, նաւապետ Քըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հաս հասած է։

Մուրիլլօ շոգենաւը. նաւապետ Ճօնսթըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ ք ամսոյս 17ին. պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Բեռնց առ գործակալս Թ. ՀԻՒՃ ԸՆՃ ՐԻՔՍ
Թիւ 17—18. Քիւչիւք Միւմեթ խան. Ղալաթիա

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Կ․ 28 9 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Կ․ 29,10 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Ե․ 30,11 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ե․ 30,11 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ո․ր․ 31 12 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 56

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեաց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաւին վրայ։ Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ուղղակի երթեւեկութիւն [illegible] և Լիվերբուլէն

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Գամպանիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	4574
Սէրվիա	7391	Մարաթօն	2403
Ավրանիա	7268	Ալլաս	2393
Թավոնիա	5587	Սարտինիա	2164
Սէֆալոնիա	5517	Փարթիա	2245
Կալլիա	4809	Բալմիրա	1880
Սիթիա	4557	Փրինթանա	1865
Ալեբբօ	2148	Մարոգքօ	1855
Բէտար	1876	Փօնտոնպա	12950
Սէրպաւորկ	1614	Լաւրանիա	12950
Փադալոնիա	4845		

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 57

Մ Ո Ս
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլի, Գլասկոյի, Միտըլզպուրկի և Սեւ Ծովէ Քէթէ- Բաթում [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպա	2500
Ձնեմբա	3000	Նէֆերթիթի	2400
Թէլլար	3000	Օսայրիս	2250
Սեպասնպօլ	3000	Մէրոա	2250
Թարսօս	3000	Մեմֆիս	2000
Օսմանլի	3000	Կարնաք	1500
Տարսէօպիս	2500	Լուքսոր	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթըլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՓԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (116)

ՍԻՄՕՆ ՊՕՒՎԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ. ՄԱՍ

ԺԱ.
ՆՈՐ ԴԷՊՔԵՐ

—Հոգ չէ, բըէ՛ք նորէն ձեր առաջարկը։

—Ցաճախ փափաք յայտնած էիք ներկայացուիլ Բարիզեան բարձր ընկերութեանց, անանկ չէ՞։

—Այո, որովհետեւ հակառակ Ֆրանսայի ազնուապետական ընտանիքներէն էն հիներէն մէկուն պատկանելուս, բարիզեան առաջնակարգ ընկերութիւնները անծանօթ մնացած են ինծի։ Ազգական մը անգամ չունիմ այս կողմերը, ու նոյն իսկ իմ հաւս՝ որ Ամերիկա մեռած է, թերեւս ծանօթ ունեցած չըլլայ Բարիզի մէջ։

—Լա՛ւ, սիրելի բարեկամս, այսօր սքանչելի առիթ մը կը ներկայանայ։

—Ի՞նչ։

—Բոժէ տը Նալվուար Մարքիզը կը ճանչնա՞ք։

—Անունով այո՛։

—Մարքիզը իր աղջիկը կ'ամուսնացնէ մեծահարուստ Իտալացիի մը Բակուանոյի իշխանին որ քիչ մըն ալ ինծի ազգական կ'ըլլայ մօրս կողմէ։

—Իրա՞ւ։

—Երեկ իրիկուն իշխանին հանդիպեցայ իմ մէկ ուրիշ ազգականիս՝ սըր Ֆրանք Հանսի տունը։ Այս իրիկուն դաշինքը պիտի ստորագրուի եղեր, որուն առիթով Նալվուարի Մարքիզը երեկոյթ մը պիտի տայ. գիս ալ հրաւիրեց։ Ըսի իրեն թէ Բարիզի մէջ բարեկամի մը՝ Օրթիվալի Պ. կոմսին հետ կը բնակիմ. ան ատեն խնդրեց որ ձեզ ալ հետս բերեմ։

—Վա՛յ սատանայ...

—Ի՞նչ կայ որ։

—Ոչինչ..., ապահովաբար պիտի կրնամ ձեզի ընկերանալ։ Նալվուարի մարքիզը շա՛տ բարձր դիրք մը գրաւած է Բարիզեան ընկերութեանց մէջ. իրեն ներկայացուիլը ճշմարիտ պատիւ մը կը նկատեմ։

—Բայց այո՛..., և ապահովաբար ինքզինքնիդ ճանչցնելու համար լաւագոյն սկզբնաւորութիւն մը չպիտի կարենայիք գտնել։

—Ուրեմն այս իրիկուան, անանկ չէ՞։

—Այո՛, այս իրիկուան։ Նախաճաշ չէ՞ք ըներ։

—Ոչ. ձիով պտոյտ մը պիտի ընեմ անտառը. դուրսը ճաշարանի մը մէջ կը ճաշեմ։

Տ' Օրթիվալ հագուեցաւ և դուրս ելաւ։

Բովանդակ օրը անցուց ելից հնար մը գտնել մտածելով։

Իրիկուան եկաւ գտաւ Լօրտ Ճօնը և երկուքը մէկ Նալվուարներու բնակարանը գացին։

Բակուանոյի իշխանը անոնց կը սպասէր արդէն. իսկոյն երկուքն ալ ներկայացան Մարքիզին, Մարքիզուհիին և օրիորդ Եւֆրէմի։

Տ' Օրթիվալ զարմացաւ երիտասարդ աղջկան դիւրայի դէմք տեսնելով։

Հակառակ իր տարապայման գեղեցկութեան, խեղճ աղջիկը կարծես չէր ապրեր։

—Լորտ Ճօն, ըսաւ տ' Օրթիվալ իր ընկերոջը՝ երբ Մարքիզէն բաժնուած՝ սրահներուն մէջ կը պտտէին, կամ կը սխալիմ և կամ ձեր ազգականը եղող իշխանին նշանածը ո՛չ մէկ հերպով կը հետաքրքրուի իր ապագայ ամուսնին։

Մաճէրպի թեթեւ մը ցնցեց ուսերը։

—Շիտակը լաւ չըներ. սրովհետեւ իշխանը թէ՛ իմ ճանչցած ազնուականներուս մէջ լաւագոյներէն մէկն է և թէ մանաւանդ 100 միլիոնի հարստութիւն մը ունի։

—Հակառակը չեմ ըսեր, սիրելի բարեկամս, ու բնաւ ձեզ վշտացնելու միտք չունիմ. միայն թէ պէտք է ընդունիք որ իշխանն ալ շատ տգեղ է։

—Կը խոստովանիմ։

—Նոյն իսկ աՀռելի ըլլալու աստիճան։

—Պա՛հ, գեղեցկութիւն չատ զօրաւոր չէ՛ միշտ։

Տ' Օրթիվալ խնդալ սկսաւ թէեւ շատ դառնօրէն. սպրդաց մը՝ զոր Մաճէրպի նշմարեց իսկոյն և ըսաւ.

—Ապահովաբար ինծէ բան մը կը ծածկէք։ Բայց հա՛, աղէկ միտքս ինկաւ, ի՞նչ ըրիք մեր բարեկամին՝ տոն Ռամօն Մալթիֆասի աղջիկը. ան՝ որուն հետ պիտի ամուսնանայիր։ Բայց ինչո՞ւ կը տժգունիք։

—Լորտ Ճօն, կ'ուզէ՞ք մեծ հաճոյք մը պատճառել ինծի։

—Գիտէք արդէն թէ միշտ ատանկ առիթներ կը փնտռեմ։

—Լաւ ուրեմն, եթէ երբեք կը փափաքիք ատանկ հաճոյք մը պատճառել ինծի, կեցէք քիչ մը խօսինք տոն Ռամօն Մալթիֆասի աղջկան՝ օրիորդ Պէրթ Մէյլանի մասին, ու թողէ՛ք մանաւանդ որ ե՛ս ըլլամ առաջին խօսողը։

—Ինչպէս որ կ'ուզէք։

Երկու երիտասարդները քիչ մը ատեն լուռ մնացին։

Իրկուքն ալ կը դիտէին այն շքեղ բազմութիւնը որ սրահներուն մէջ կը պճռտկէր։

Ֆրանսական, անգլիական և իտալական փայլուն համազգեստներ կը շրջէին պարահանդէսի սեւ ու վայելուչ հագուստներու միջեւ։

Ձաճերուն լոյսով կը վառէին բազմաթիւ ադամանդներ ու թանկագին քարեր, զետեղուած պարանջաններու, օձերու և մանեակներու վրայ։

Մթնոլորտը անշուշտ հոտաւէտութեամբ լեցուած էր, և արդէն իսկ կը լսուէր առաջնակարգ նուագախմբի մը սկզբնաւորութիւնը, որ պ--րի եղանակ մը կը զարնէր։

Հանդէսին էն տաք վայրկեանին, Նալվուարի մարքիզը իր ապագայ փեսացուն անկիւն մը տարաւ և սկսաւ խօսիլ անոր հետ։

—Սիրելի իշխանս, ըսաւ անոր, պզտիկ յանդիմանութիւն մը պիտի ընեմ ձեզի։

—Արդէ՞ն, բացականչեց Բակուանոյի իշխանը սիրուն ձեւով մը։

—Ոչ մի՛ վախնաք. մեծ բան մը չէ ըսելիքս. պզտիկ յանդիմանութիւն մը միայն։

—Դիւրիկոր կը սպասեմ անոր։

—Ինծի ներկայացուցիք ձեր բարեկամներէն շատեր, անանկ չէ՞։

—Զէ՞ք արտօնած այդ բանը։

—Նոյն իսկ խնդրած էի ձեզմէ որ ընէք այդ բանը. մինչեւ անգամ սկզբունքով շնորհակալ եմ ձեզի։

—Սկզբունքո՞վ...

—Այո՛։ Օրինակի համար երջանիկ եմ սըր Ֆրանք Մայ Հանսը, Պրինտիզիի կոմսը և երիտասարդ Ճօն Մաճէրպին ճանչցած ըլլալուս։ Գոհ եմ նաեւ որ ինծի ներկայացուցիք Օրթիվալի երիտասարդ կոմսը. իրաւ է որ իր նայուածքին մէջ տեսակ մը կրակ կայ որ գլուխ կը խառնէ, բայց վերջապէս լաւ տան մը կը պատկանի և իրեն դէմ ըսելիք բան մը չունիմ։ Սիրայս թէ ուրկէ՞ ճանչցաք սա Պ. տիւ Ռաժօ տը Սէն-Մարթէնը։

—Իմ ազգականներէս մէկը՝ Կալօֆօնթիի մարքիզը զայն ինծի ներկայացուց։

—Իբր ազնուակա՞ն մը ներկայացուց ձեզի։

—Ինծի ըսաւ թէ Ֆրանսայի լաւագոյն ընտանիքներէն մէկուն կը պատկանի։

—Իրաւ է. այս սրահին մէջ անոր չափ հին ու աշխարհիկ ընտանիքի պատկանող մը չկայ թէեւ, բայց...

—Բա՞յց։

(Շարունակելի)